Paul Antim

UN CASANOVA CĂLĂTOREȘTE SPRE IAD

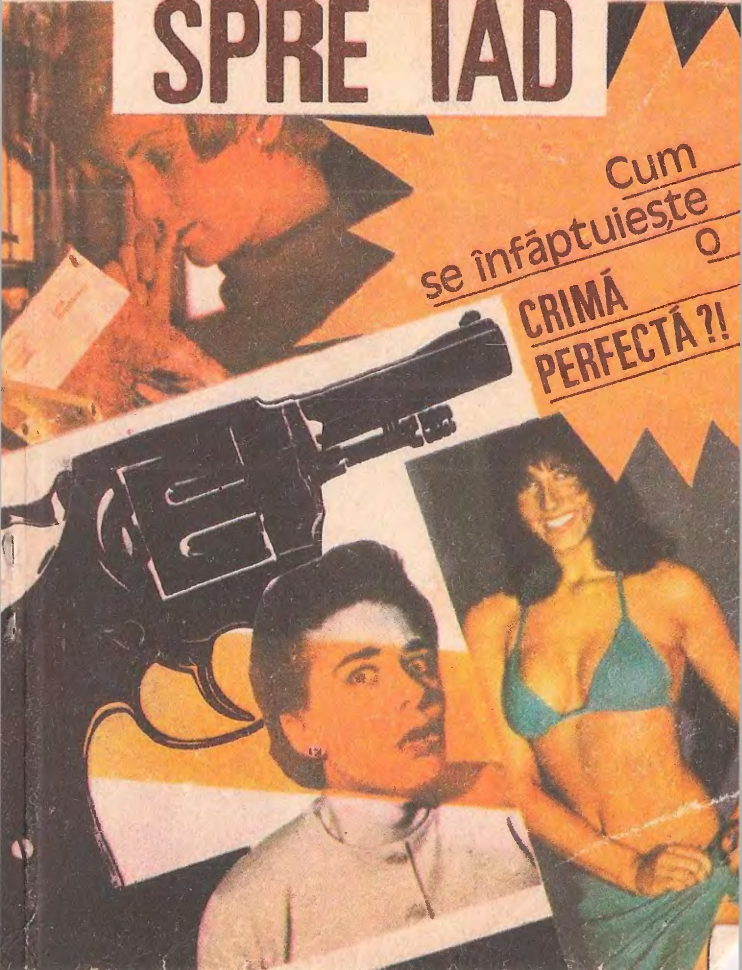

Cum se înfăptuiește o CRIMĂ PERFECTĂ?!

PAUL ANTIM

UN CASANOVA CĂLĂTOREȘTE SPRE IAD

Paul Antim

UN CASANOVA CĂLĂTOREȘTE SPRE IAD

*

Editura SYLVI-S.R.L.

SYLVI

București, 1991

© PAUL ANTIM
EDITURA SYLVI

Toate drepturile asupra prezentei ediții sînt rezervate EDITURII "SYLVI". Reproducerea sau orice folosire a textului, fără acordul editurii, sînt interzise.

ISBN 973 - 95267 - 0 - 5

Adresa ce ni se indicase se afla într-un cartier liniștit, în care pătrundeai, părăsind arterele animate, cu un sentiment de contrarietate. Cum se putea conserva o asemenea liniște aproape în plin centrul orașului? Uite că se putea.

Cele mai multe dintre clădirile străzii erau construcții vechi,cu două-trei nivele, cu garduri de fier forjat, în chip de embleme ale prosperității.

Casa pe care o căutam avea un singur etaj. Ferestrele sale rotunde, ca niște hublouri, erau prevăzute cu zăbrele groase. Pe ziduri se întindea o plantă agățătoare. Impresia pe care o lăsa era de masivitate, de lucru făcut să dureze o veșnicie.

La ferestrele imobilelor alăturate apăruseră cîțiva locatari. Aplecați mult în afară, păreau gata-gata să înceapă un imposibil zbor.

Am pătruns în hol. Cîteva persoane se agitau, alergînd încolo și-ncoace. Una din ușile celor două apartamente de la parter avea cîteva crăpături.

Explozia se produsese la orele șaisprezece, provocată de nitroglicerină. Cineva fusese ucis: un contabil celibatar, de patruzeci și cinci de ani. Numele său era Moldoveanu Dorin.

Am intrat fără probleme în apartamentul cu pricina. Ușa era descuiată. Încăperea în care am pătruns era foarte mare. Suflul exploziei

dărîmase un zid interior, accidentînd încă o persoană, fusesem informat. Lipsa zidului deschidea perspectiva spre bucătăria vecinilor.

După toate aparențele cele două încăperi formaseră o singură cameră. Grinzile tavanului, căminul uriaș, o masă ce fusese cîndva mare, redusă acum printr-o simplă tăiere cu fierăstrăul, jilțurile disproporționat de înalte, confecționate din lemn ars, de o autentică vechime, te trimiteau cu gîndul la un medievist a cărui pasiune trecuse și în modul în care își mobilase casa.

După cum aveam să aflu, casa fusese înălțată în primii ani ai acestui secol de către un arhitect, celebru pe atunci, pentru a fi locuită de el și de cei doi fii ai săi.

Presupunerea mea s-a confirmat: încăperea în care avusese loc crima (cea mai mică posibilitate de sinucidere părea exclusă) fusese ulterior secționată de un zid format dintr-un singur rînd de cărămizi. Era chiar zidul dărîmat de explozie.

Contabilul ocupase cam două treimi din ceea ce fusese probabil pe vremuri o impunătoare cameră de zi. Niște glasvanduri, distruse acum, transformaseră încăperea într-un fel de garsonieră completă, cu baie și bucătărie. Se vedea că locatarul fusese un om foarte ordonat. Poate și datorită profesiei. Sau invers: vocația pentru ordine îl făcuse contabil pe răposat. Oricum ar fi fost, explozia nu reușise să șteargă pe deplin urmele unei pedanterii de celibatar înrăit.

Anumite indicii ne-au permis să stabilim epicentrul exploziei. Se găsea exact sub candelabrul somptuos, ce nu se prea potrivea aerului arhaic al sălii.

Mulți dintre ciucurii de cristal ai candelabrului se sparseseră. Nu ne-a fost greu să descoperim

un mic electromagnet, bine fixat printre becuri. De el fusese prins recipientul fatal. Cînd curentul trecea prin bobină, un cîrlig se ridica, lăsîndu-l să cadă.

Mica mașinărie fusese pusă în funcțiune printr-o simplă apăsare pe butonul soneriei de la intrare. Asasinul dovedea o înclinație spre lucruri complicate.

În timp ce echipa laboratorului de criminalistică își făcea datoria, am început să mă învîrt prin încăpere însoțit de procuror.

Pe unul dintre pereți se afla o fotografie înrămată: un bărbat, o femeie și un băiat de vreo șapte sau opt ani. Alte fotografii, păstrate într-un album, ni-l înfățișau pe acela a cărui existență încetase într-un mod atît de brutal, conform tradiției, la diferite vîrste. Am trecut repede peste cele din copilărie și din prima tinerețe; nu-mi puteau fi cu nimic de folos. Am zăbovit asupra celor pe care le-am considerat a fi cele mai recente.

Contabilul etala o figură comună. Poate doar bărbia colțuroasă, masivă ar fi putut permite unui observator anumite speculații de fiziognomonie. În rest, nimic deosebit: privirea plictisită a unui om matur care începea să simtă răcoarea bătrîneții, o frunte destul de înaltă, gură cu buze subțiri, strînse, sugerînd energia.

Femeia și copilul din fotografia aflată pe perete nu mai apăreau nicăieri. Expresia contabilului din această fotografie "de familie" era interesantă. S-ar fi zis că defunctul dorise să fie la înălțimea situației, să arboreze, adică, o mină care să corespundă, într-adevăr, conjuncturii. Rezultatul era un zîmbet destul de artificial. Din informațiile pe care le dețineam rezulta că Moldoveanu nu fusese căsătorit.

Între timp cercetările continuau. Printre puținele obiecte care mi-au reținut atenția a fost și un bilet de tren, ce purta o dată recentă. Cineva călătorise dintr-o mică localitate din Transilvania la București. Biletul fusese găsit între filele unui roman apărut cu puțin timp în urmă.

M-am îndreptat spre apartamentul situat vizavi de cel al victimei. Locatarul său văzuse primul efectul exploziei. Era un om de vreo șaizeci de ani, cu figură rubicondă.

M-a întîmpinat afabil arătîndu-mi, de parcă s-ar fi scuzat, o femeie în vîrstă, îmbrăcată în haine de stradă, întinsă pe o dormeză. L-am întrebat din priviri cine e.

- E mătușa lui... zise omul, arătînd cu un gest semnificativ spre ușa de la intrare.

- Și ce-a pățit?

- E leșinată. A leșinat. În clipa exploziei se afla în fața ușii lui. S-a speriat și a căzut. Am adus-o aici. Nu se făcea s-o las acolo, pe ciment.

Avea dreptate, nu se făcea.

- Nu și-a revenit?

- Ba da, dar mi-a spus s-o las cîtva timp, fiindcă se simte încă foarte slăbită. Știți, mi-a zis că suferă de inimă.

- A mai spus ceva?

- A mai zis că explozia s-a produs în momentul cînd a apăsat pe butonul soneriei.

Ion Petrescu, vecinul contabilului decedat, era funcționar. Avea o voce sonoră și o vioiciune neobișnuită pentru un bărbat de vîrsta lui. L-am rugat să-mi spună părerea sa despre Moldoveanu.

- Nu era prea sociabil, începu fără nici o ezitare Petrescu, de parcă ar fi fost pregătit să audă această întrebare. Avea însă o inimă de aur. În urmă cu vreo cincisprezece ani a făcut un gest de care nu oricine este capabil. Locuința lui

a fost mai mare decît este acum. V-ați dat, desigur, seama. Ei bine, l-a luat la el,și nu temporar, ci pentru totdeauna pe un prieten. Este cel care s-a accidentat atît de rău azi. Se numește Dubău, Dubău Vasile. Despre ei se poate spune că erau cu adevărat prieteni. La început au stat împreună. Erau amîndoi burlaci. Mama lui Moldoveanu le gătea, se înțelegeau foarte bine. Apoi, cînd Dubău l-a anunțat că vrea să se însoare, răposatul nu s-a speriat deloc în fața acestei perspective. I-a propus lui Dubău să construiască un perete interior, apartamentul avînd și o altă intrare, prin curte. Peretele a fost înălțat, omul și-a adus nevasta și treaba a mers strună. Moldoveanu și-a păstrat numai vreo trei pătrimi din sala cea mare. Prietenului său i-a cedat un spațiu mai mare și mai bine împărțit. Lui Dubău i-a revenit bucătăria, pe care a transformat-o în cameră de locuit, deoarece este destul de mare, baia și un hol, ce le servește drept camera copilului. În bucata despărțită de peretele despre care v-am vorbit au făcut bucătărie...

L-am lăsat să vorbească fără să-l întrerup, notînd conștiincios toate amănuntele.

- ... ghinionul lui Dubău este că explozia s-a produs cînd el se afla în bucătărie. Dărîmăturile peretelui l-au lovit rău de tot. L-am văzut cînd l-a luat Salvarea, părea aproape mort. Probabil că are și leziuni interne.

Petrescu se opri pentru cîteva secunde, apoi schimbă vorba:

- Cît privește relațiile lui Moldoveanu... trebuie să vă spun că nu prea primea vizite. Venea uneori pe la el o femeie, colegă de-a lui. Foarte rar mai sosea cîte o rudă din provincie, în trecere prin București. Îmi amintesc că în anii trecuți și-a sărbătorit de cîteva ori ziua de naștere. Atunci a

avut invitați, cei mai mulți dintre ei colegi de birou. În fine, se vizita cu Dubău. Totdeauna au fost în relații foarte bune.

- Cum se comporta în ultima vreme?

- El, în general, era cam singuratic, cum v-am spus. Parcă devenise și mai retras de cîtva timp. Saluta, schimba cîte o vorbă... Se vedea însă că are ceva. Uneori părea îngrijorat de-a binelea. L-am întrebat de cîteva ori, mai în glumă, mai în serios, ce-a pățit. Doar îl cunoșteam de cînd era copil. A schimbat însă imediat vorba. Se vedea că nu îi plăcea acest subiect. Eu, firește, n-am insistat. L-am lăsat în pace.

- A fost însurat vreodată?

- Nu, n-a fost. Uneori, mai înainte, pe cînd stăteam de vorbă mai mult, îmi spunea că este un celibatar convins și că nu merită să- mi fac inimă rea din pricină că soția m-a părăsit.

Rostind aceste ultime cuvinte, Petrescu avu pentru o clipă un zîmbet înciudat.

- Bine, dar atunci ce reprezintă acea fotografie înrămată, în care apare alături de o femeie și un copil?

- După cîte mi-a spus, pe femeie a cunoscut-o întîmplător într-o duminică. S-au fotografiat împreună, la un fotograf de mahala. Îi debitase o poveste înduioșătoare despre mama lui, aflată în altă țară, care dorește cu tot dinadinsul să-i vadă familia. Nu știu cît adevăr se află în povestea asta. Răposatului îi plăcea uneori să cam inventeze. Cînd era în toane bune se apuca să născocească tot felul de întîmplări năstrușnice. În orice caz, după cît îmi aduc eu aminte, femeia aceasta a fost o dată pe aici. Cu vreun an, cel mult doi ani în urmă. Era cu un copil. Cine știe ce-o fi fost de fapt între ei? Nu l-am întrebat niciodată.

Petrescu era în continuare foarte volubil.

- Cum v-ați petrecut ziua de astăzi? l-am întrebat.

- Cum mi-am petrecut ziua de astăzi? Foarte simplu. De dimineață am plecat la serviciu pe jos, mi s-a recomandat, pentru tensiune. Cînd am ieșit în stradă l-am zărit pe Moldoveanu dînd colțul spre stația de tramvai. Mergea destul de încet. De altfel, el nu se grăbea niciodată. Am stat la serviciu pînă la ora trei. Apoi m-am dus la cantină, am mîncat și m-am întors acasă. Mă simțeam prea obosit pentru a merge pe jos, așa că am luat tramvaiul. Pe la patru fără un sfert eram acasă. Mă schimbasem și mă învîrteam de colo pînă colo, gîndindu-mă dacă este cazul să mă odihnesc puțin sau nu, cînd am auzit zgomotul exploziei. Am rămas încremenit cîtva timp, așteptînd să văd ce se va mai întîmpla, apoi am ieșit. Am văzut o femeie în vîrstă întinsă pe jos. În timp ce mă străduiam s-o aduc în fire, a apărut soția lui Dubău. Ea s-a dus la telefonul public aflat în hol. Probabil tot ea v-a chemat și pe dumneavoastră. Am adus-o înăuntru pe doamna leșinată, apoi m-am întors și am aruncat o privire în apartamentul lui Moldoveanu. Ce am văzut știți. La puțin timp a apărut mașina Salvării. L-au luat pe rănit. Imediat ați sosit și dumneavoastră.

- Enumerați-mi, vă rog, persoanele pe care le-ați văzut după explozie.

- Păi, cum v-am spus. Doamna leșinată, nevasta lui Dubău, apoi cei ce locuiesc la etaj, adică arhitectul Postelnicu, împreună cu soția lui. Ceva mai tîrziu a apărut și Mimi, adică domnișoara Andronache. Și ea locuiește tot la etaj. Apoi s-au mai ivit și cîțiva vecini de pe stradă, pot să vă spun numele lor...

- Gîndiți-vă bine, l-am întrerupt eu. N-ați văzut cumva și vreo persoană necunoscută?

- În afară de cei de la Salvare și de oamenii dumneavoastră, pe nimeni...

Petrescu privi cîteva clipe în gol.

- Ba nu, ia stai, izbucni el. Uite cum își face omul păcate! Am zărit pe cineva, un bărbat pe care nu l-am mai văzut pînă astăzi. Să tot fi avut vreo patruzeci de ani. De statură potrivită, neras, îmbrăcat cam neglijent. Nu știu de unde a apărut. Nu i-am dat atenție și nu am observat cînd a plecat. Asta-i tot ce am văzut.

În acest punct am încheiat discuția cu Petrescu. Întrucît bătrîna doamnă părea că se simte destul de rău, am lăsat-o să se odihnească și m-am îndreptat spre "apartamentul" familiei Dubău. Se intra prin curte, printr-o ușă modestă.

Angela Dubău era o femeie încă tînără, avea vreo treizeci și opt de ani, am apreciat.

- Ce să vă spun? începu ea, după ce mi-am declinat identitatea. Sînt disperată. Soțul meu este foarte grav rănit. Doctorul de la Salvare zicea că trebuie să-l opereze neîntîrziat. Cît despre vecinul nostru... Erau foarte buni prieteni, el și soțul meu...

- Am aflat deja unele lucruri. Petrescu, vecinul dumneavoastră, mi-a povestit. Mi-am dat seama că aveați motive să-i fiți recunoscătoare lui Moldoveanu.

- Era bun prieten cu soțul meu, repetă femeia ca-n transă. Se cunoșteau de mult. Cît privește generozitatea lui față de noi... nu-mi pot da seama... Îl iubea foarte mult pe băiatul nostru și îi făcea, adesea, daruri. Noi eram un fel de familie pentru el. Este adevărat că de un timp încoace se cam închisese în sine. Era trist...

Angela Dubău făcea eforturi să-și stăpînească lacrimile.

- ... era parcă bîntuit de o obsesie. Știți, între noi și el nu au intervenit niciodată discuții. Știa să se poarte cu tact, fără să facă vreodată vreo aluzie la faptul că îi sîntem îndatorați în vreun fel. De altfel, urmează să ne mutăm de aici peste cîteva luni. Ne construim o locuință...

Izbucni în plîns. Am așteptat cîtva timp pînă s-a liniștit. N-aveam încotro, trebuia să aflu anumite lucruri, făcînd abstracție de situația deloc de invidiat în care se afla.

- Spuneți-mi, vă rog, cîte ceva despre soțul dumneavoastră.

- Ce să vă spun?... Cînd l-am cunoscut, avea douăzeci și cinci de ani și era foarte ambițios. A intrat la facultate mai tîrziu...

- Dar cu ce s-a ocupat pînă atunci?

- A făcut armata, a avut diverse meserii. A fost, pe rînd, strungar, barman, electrician, grefier. Cînd l-am cunoscut eu, era grefier...

- Nu vi s-a părut ciudată această instabilitate?

- Ba da. Trebuie să vă spun însă că, de dragul meu, a întrerupt acest fel de viață. S-a pregătit foarte intens și a reușit la facultate din prima încercare. După aceea s-a comportat fără reproș, pînă în ziua de astăzi...

A tăcut, privind în gol. I-am întrerupt gîndurile cu o nouă întrebare:

- Cum își petrecea timpul liber?

- Știți, soțul meu este foarte îndemînatic. Tot timpul meșterește cîte ceva prin casă. Uneori merge la pescuit, mai ales duminicile. Foarte des îl vizitează pe un fost profesor al lui de liceu. L-am însoțit de cîteva ori și eu. Profesorul este, într-adevăr, un om foarte interesant. Are peste șaizeci de ani. A predat chimia. Are acasă un mic laborator foarte bine utilat, în care face tot felul de experiențe. Ca să-mi facă plăcere, de cîte ori mă duceam și eu combina nu știu ce substanțe

și obținea niște cristale foarte frumoase, de fiecare dată de alte culori și forme.

- V-aș ruga să-mi spuneți numele și adresa lui, am intervenit, cam nedumerit de multele date pe care Angela Dubău mi le furniza în legătură cu bătrînul prieten al soțului ei.

Bătrînul avea un nume bizar: Boboc Epaminonda. Locuia pe o străduță liniștită, undeva pe lîngă Biserica Armenească.

Mi-am propus să-l vizitez.

- V-aș ruga să-mi povestiți tot ce ați făcut, începînd de azi dimineață. De asemenea, mă interesează cum și-a consumat timpul soțul dumneavoastră.

- A fost o zi ca toate celelalte. Singura deosebire este că fiul nostru lipsește. Soțul meu s-a trezit ceva mai devreme. Face gimnastică de înviorare. Am luat micul dejun și am plecat împreună spre stația de tramvai. În stație ne-am despărțit. Eu am plecat la școală. Sînt profesoară... și a trebuit să mă întîlnesc cu clasa la care sînt dirigintă, pentru a discuta despre o excursie pe care voiam să o facem duminică la Predeal. Soțul meu a plecat la întreprindere. E jurisconsult. Firește nu aveam întîlnire cu elevii la o oră atît de matinală. Am fost mai întîi la coafor și apoi am trecut pe la o prietenă care locuiește în apropierea școlii. Dacă trebuie vă dau cele două adrese. La ora zece m-am întîlnit cu elevii. Pe la unsprezece și jumătate am fost acasă. Am gătit, am mai citit... Soțul meu s-a întors, ca de obicei, în jurul orei trei și un sfert. Am mîncat, am discutat despre Daniel, băiatul nostru, care se află într-o tabără. Soțul meu s-a ridicat de la masă. Și-a aprins o țigară. Mi-a spus că are o surpriză. S-a dus în hol de unde s-a întors cu o sticlă de vin. A umplut paharele și s-a rezemat cu spatele de peretele despărțitor. A zis că, uite ce

subțire e, se clatină. Într-adevăr, peretele era făcut dintr-un singur rînd de cărămizi și se mișca ușor. Stătea în această poziție cînd s-a produs explozia. A fost un moment îngrozitor. A căzut fără să scoată un strigăt, camera s-a umplut de praf. După o clipă de uluire și groază m-am repezit la el. Era în nesimțire. Din gură i se scurgea o șuviță subțire de sînge. Era plin de moloz. Eu am scăpat absolut neatinsă. A venit apoi Salvarea pe care am chemat-o, alergînd într-un suflet la telefonul public de la intrare; noi nu avem telefon fiindcă soțului meu îi displace. Apoi m-am întors și l-am curățat cum am putut de moloz, căutînd să nu-l mișc din loc. Așa mi se spusese la telefon. Medicul zicea că-l vor opera. Atît vă pot spune.

- Pe cine ați văzut cînd ați ieșit să telefonați?

- Da. Doamna în vîrstă era întinsă pe jos în fața ușii lui Moldoveanu. Lîngă ea era domnul Petrescu, de la apartamentul doi. Încerca s-o readucă în simțiri. Lîngă intrare se mai afla un om pe care nu l-am mai văzut niciodată. Părea un fel de pierde-vară. Mi-am zis că a fost atras de pe stradă de zgomotul exploziei.

- Dar după aceea? Cine a mai apărut?

- N-am mai văzut pe nimeni. Nici n-aș fi putut. După cum știți, intrarea în apartamentul nostru este prin partea din dreapta a clădirii. De îndată ce am telefonat, am ieșit, am ocolit colțul casei și am intrat înăuntru.

- Îmi spuneți că, după ce ați mîncat, soțul dumneavoastră s-a ridicat pentru a vă aduce surpriza promisă. Cît timp a lipsit?

- Poate, două-trei minute...

Angela Dubău stătu puțin pe gînduri. Apoi continuă:

- Sau poate mai mult? Nu vă pot spune cu precizie. N-am fost atentă.

- Ați observat ceva neobișnuit la el cînd s-a întors?

- Nu, nimic. Ce-aș fi putut observa? A adus vinul și atît.

Am pus punct discuției cu soția lui Dubău, fără să-i mai pun clasica întrebare cu privire la dușmanii lui Moldoveanu. M-am reîntors în holul clădirii. Am introdus o fisă în aparatul telefonic și am format numărul: colegul meu, locotenentul A., era la post. L-am rugat să se intereseze despre localitatea unde probabil călătorise contabilul. Un mic orășel, a cărui industrie cunoscuse în ultimii ani un salt spectaculos, îmi aminteam. Voiam să verific. M-a informat că Dubău fusese operat de urgență, dar starea sa continua să rămînă gravă. Medicul precizase că dacă accidentatul rezistă primele 24 de ore, are șanse de supraviețuire.

"Teoria cercetării" îmi dicta să fac cunoștință cu toți vecinii victimei. Orice fantezie era exclusă.

M-am decis, în consecință, să le fac o vizită soților Postelnicu. Ocupau unul dintre cele două apartamente de la etaj. Erau pensionari. Soțul fusese arhitect. Aveau o fiică. În mod surprinzător, fata era responsabilă la o cofetărie prin centru.

Erau amîndoi acasă. M-au primit cu multă amabilitate, invitîndu-mă într-un fotoliu de modă veche, foarte comod. Fără să mă întrebe, doamna Postelnicu a adus coniac și cafele. În timp ce dădea aceste semne de ospitalitate, domnul Postelnicu mi-a povestit cîte ceva despre trecutul casei. Am aflat astfel o serie de amănunte pitorești despre cel care o înălțase în 1901, un arhitect cu numele de Trompetescu.

Postelnicu, la cei șaizeci și cinci de ani ai lui, nu era neapărat senil, dar dădea anumite semne că nu îi mai lipsește prea mult pînă va ajunge. A

comentat îndelung soluțiile arhitectonice. Mi-am dat seama că Trompetescu fusese, într- adevăr, un excentric.

- Dar ce s-a întîmplat cu el? m-am interesat.

- A murit de mult, zise Postelnicu.

- Dar fiii lui?

- Ei ar mai putea să trăiască... Ba nu, cum să mai trăiască? Mi s-a spus că atunci cînd casa a fost construită cei doi copii aveau vreo douăzeci de ani. Deci acum ar trebui să aibă cam nouăzeci.

- Dar de unde cunoașteți toate amănuntele acestea? am întrebat, admirativ.

- Știți, interveni doamna Postelnicu, aici a locuit pînă prin 1955 un bătrîn care a fost pe vremuri valetul lui Trompetescu. El ne-a povestit foarte multe.

Toate acestea erau, ca să zic așa, bune și frumoase, dar nu prea aveau legătură cu ceea ce mă interesa.

Profitînd de faptul că doamna Postelnicu se așezase, am deschis discuția despre Moldoveanu. Nu mă prea înșelaseam în ceea ce privește ramolismentul incipient al fostului arhitect: doamna Postelnicu îmi dădu să înțeleg că ea este mai indicată să răspundă la întrebările mele. Bătrînul nu păru deloc nemulțumit de aluzia soției sale, sau poate nu o sesiză.

Mi-am îndreptat, deci, atenția spre doamna Postelnicu, care părea întrutotul aptă să-mi dea relațiile de care aveam nevoie.

- Sînteți la curent, doamnă, cu întîmplările de azi. L-ați cunoscut, presupun, bine pe Moldoveanu, din moment ce locuiți aici de atîta timp. V-aș ruga să-mi spuneți tot ce știți despre el.

- Bine, dar vă dați seama cît ar dura dacă v-aș povesti chiar tot. Am o memorie bună și-mi amintesc tot soiul de întîmplări...

- Este adevărat, am recunoscut, nu m-am exprimat prea clar. Vă rog să-mi vorbiți despre el fără să țineți cont că discutăm despre cineva care tocmai a dispărut.

- Închipuie-ți, dragă, că discuți cu o prietenă la o cafea, interveni, cu bun simț, Postelnicu.

Am încuviințat, cu un zîmbet încurajator. Simțeam că interlocutoarea mea ar putea să-mi fie mai de folos vorbind nestînjenită, decît dacă ar fi răspuns la întrebări.

- Cam înțeleg, zise ea, la ce vă gîndiți. Și aveți dreptate. De multe ori se întîmplă să uiți ceva tocmai cînd ești solicitat să- ți amintești.

Am zîmbit, mirat în sinea mea; gîndise aproape cu cuvintele mele.

- Iată ce ar fi de spus, continuă ea. Moldoveanu era, mai ales în ultimii ani, un om despre care amatorii de bîrfă nu prea aveau ce spune. Efectiv, omul ducea o existență monotonă și onestă. Nu văd ce ar fi putut să i se reproșeze. Cel mult, poate, faptul că rămăsese celibatar și că întreținea o relație cu o femeie, fără să se grăbească s-o legalizeze. Dar acesta nu era un păcat mare, cel puțin după felul în care judec eu...

Doamna Postelnicu se opri pentru cîteva secunde, privindu-mă întrebător. Probabil voia să știe părerea mea în legătură cu acest ultim aspect. Nu era momentul să intru într-o controversă pe o temă atît de delicată; i-am făcut semn să continue.

- Era deosebit de corect în toate împrejurările, nu se îmbăta, nu se certa cu nimeni, nu se dădea în lături cînd era vorba de curățat zăpada sau de

alte treburi de felul acesta. Nu știu ce v- ar mai interesa...

După niște informații atît de banale, eram constrîns să recunosc că ideea de a o lăsa pe doamna Postelnicu să vorbească fără a o stînjeni prin întrebări nu fusese prea fericită. Așa că am revenit la metoda atît de verificată a dialogului.

- Ați spus, la un moment dat, că Moldoveanu nu a furnizat subiecte de discuție pentru bîrfitori, mai ales în ultimii ani. La ce v-ați referit?

Interlocutoarea mea zîmbi cu subînțeles:

- M-am referit la faptul că mai demult, cînd era și el mai tînăr, îi cam plăceau femeile, era un fel de casanova...

- Bine, dar nu era prea frumos, m-am mirat eu.

- Cu toate acestea, avea succes.

- Lasă, că nu e chiar așa, interveni Postelnicu. Avea succes numai la femei de o anumită categorie...

- Ce știi tu, rosti sibilinic doamna Postelnicu. Bărbații nici nu vor să conceapă că un altul ar putea să aibă calități mai mari...

- Ți-o fi plăcut și ție de el, o întrerupse cu veselie Postelnicu.

- Ei, asta e acum. Mi-o fi plăcut, mai știi?

Soții Postelnicu îmi aminteau de părinții mei. Ascultîndu-i, mă imaginam, după treizeci de ani, în locul fostului arhitect, încărunțit, puțin senilizat, tachinîndu-mi soția cu simpatie...

Asemenea reflecții nu erau însă deloc potrivite împrejurării în care mă aflam. Le-am curmat rapid și am început să cer amănunte despre aventurile sentimentale ale fostului lor vecin. Asta ar fi putut deveni o pistă pe care să pornesc.

- Le-ați cunoscut pe unele dintre "victimele" lui?

- Sigur că da, bineînțeles. Deși nu văd ce interes...

- Aneta, interveni Postelnicu, dintr-o dată iritat, spune, dragă, tot ce știi. Crezi că domnul căpitan are timp pentru toate divagațiile tale?

Avea dreptate, nu timpul era capitolul la care mă simțeam cel mai tare. Dar asta nu însemna că discuția cu ea nu-mi făcea plăcere, mai ales că Aneta Postelnicu semăna destul de bine cu una din mătușile mele din provincie, pe care o vedeam o dată la cîțiva ani.

- Bine, căzu ea imediat de acord, dovedind în felul acesta că, deși a căpătat prin trecerea timpului un ascendent asupra soțului său nu înțelege, totuși, să nu țină seama de părerea lui. Deși nu s-a numărat printre ceea ce dumneavoastră numiți victime, fiica noastră Amalia era să facă o mare pasiune pentru răposatul.

Aneta Postelnicu se opri, privindu-și soțul, ca și cum ar fi vrut să se convingă că n-a greșit. Fețele celor doi interlocutori ai mei se întunecaseră la amintirea acelui episod neplăcut. Cîteva fracțiuni de secundă doamna Postelnicu a privit în gol, apoi, brusc, m-a întrebat:

- Aveți copii?

- N-am, din păcate, m-am scuzat afișînd o dezolare de circumstanță, dar vă înțeleg foarte bine.

Adevărul este că nu mințeam de loc. Întîmplarea făcea ca și mătușa mea din provincie să aibă o fată. Verișoara mea avusese ceea ce se cheamă un amor nefericit, aruncîndu-și părinții în deznădejde. Pînă la urmă lucrurile fuseseră, firește, remediate de trecerea timpului,

cum probabil se întîmplase și în cazul fiicei familiei Postelnicu.

- Și cum s-a terminat? m-am interesat, deși eram convins că toate poveștile de genul ăsta sfîrșesc la fel.

- Cum să se termine? intră în discuție Postelnicu, îngroșîndu-și vocea. Fata și-a dat seama cu cine are de-a face și s-a retras.

- Mai știi, spuse brusc nostalgică Aneta Postelnicu, poate că era mai bine s-o lăsăm să facă ce voia ea. Uite, acum are aproape treizeci de ani și nu s-a măritat încă.

- Era prea mare, dragă, diferența de vîrstă, zise sentențios Postelnicu. Era mult prea mare. Nu-ți dai seama? Mai mult de cincisprezece ani. Prea mult.

- Dar între noi nu e o diferență destul de mare? Ce mi-e zece, ce mi-e cincisprezece.

Aneta Postelnicu dovedea o dată mai mult că femeile rămîn sentimentale, chiar și la vîrste înaintate.

- Dar cîți ani avea pe atunci fiica dumneavoastră? am intervenit pentru a curma această dispută asupra unei întîmplări ce mai figura doar în analele nescrise ale familiei Postelnicu.

- Avea doar douăzeci de ani. Iar el peste treizeci și cinci.

- Și ați rămas supărați, probabil. Nu?

- Deloc. V-am spus doar că Moldoveanu avea un farmec al lui. După terminarea acestui flirt, răposatul s-a purtat firesc, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat. A continuat să ne salute și să ne ofere serviciile lui, exact ca mai înainte. În definitiv, din moment ce locuiam în aceeași clădire, nu avea nici un rost să ne dușmănim. Așa că nu i-am purtat nici noi pică și lucrurile au reintrat repede în normal.

- Dar unde e fiica dumneavoastră? Adică, vreau să spun, cînd vine? Stă și acum aici, nu?

- Da, stă cu noi. Trebuie să sosească. Mi-a spus că astăzi o să vină pe la 9, fiindcă vrea să vadă filmul la televizor.

Cîteva secunde domni tăcerea. Apoi, din nou, volubila doamnă Postelnicu spuse:

- Știți, ar mai fi ceva, apropo de femeile cărora vecinul le-a făcut curte...

Mă privi întrebător, cerîndu-mi încuviințarea. I-am adresat, din ochi, un semn aprobator. În definitiv, seara era lungă și îmi era greu să-mi închei vizita fără să obțin altceva decît niște amintiri de familie, în fond banale.

- Este vorba despre locatarul de la parter, cel care stă vizavi de apartamentul lui Moldoveanu...

- Petrescu Ion?

- Da. Deși lucrurile s-au petrecut acum vreo treisprezece ani, poate că o să vă intereseze. Petrescu a fost părăsit de soție. S-a zvonit că bărbatul pentru care a fost abandonat era tocmai Moldoveanu. Era cu mult mai tînără, nu-i vorbă, decît Petrescu. Și foarte frumușică. Nu? îi ceru ea părerea soțului.

Acesta încuviință, mișcînd din cap, cu o expresie gravă. Am ciulit urechea. Petrescu nu-mi pomenise nimic despre povestea asta. Ba chiar îmi spusese că s-a aflat totdeauna în foarte bune relații cu victima. Cum asta? Era o contradicție: nu ai o simpatie excesivă tocmai pentru cel care îți ia nevasta.

- Poate nici nu i-a făcut un rău prea mare, adăugă cu un zîmbet malițios Postelnicu.

- Chiar, poate că l-a scăpat pe om de o belea, deși după cîte îmi aduc eu aminte, Petrescu se înțelegea bine cu nevastă-sa.

Se făcuse aproape opt. Timpul trecea pe nesimțite în compania locvacei doamne

Postelnicu. Aveam să-mi iau tălpășița, renunțînd s-o mai aștept pe responsabila de cofetărie în vîrstă de treizeci de ani, numită Amalia. În acel moment, cu un zîmbet politicos, Aneta Postelnicu se scuză propunîndu-mi compania arhitectului pensionar.

- Știți, zise ea, mîine dimineață plecăm la țară, la niște rude, pentru vreo trei săptămîni și mai am de făcut cîteva pregătiri. Trebuia să plecăm de ieri dimineață dar, pur și simplu, am pierdut trenul. Mîine țin însă neapărat să plecăm. Am dat de ieri o telegramă, vă dați seama, sîntem așteptați.

- Fiica dumneavoastră vă însoțește?

- Da.

- Bine, dar parcă spuneați că este la serviciu, și că urmează să vină pe la ora 9. Ce caută acolo din moment ce teoretic ar fi trebuit să fie la țară, împreună cu dumneavoastră? Presupun că și-a luat și ea concediu, nu?

- Nimic nu vă scapă, zise admirativ doamna Postelnicu. Adevărul este că eu m-am exprimat poate greșit sau m-ați înțeles dumneavostră greșit. Amalia este în concediu. Acum nici nu știu precis unde s-a dus. Poate la prietenul ei...

- V-aș mai cere o precizare, am schimbat vorba. În legătură cu soția lui Petrescu. Numai una singură, după care vă veți putea continua pregătirile în vederea plecării...

- Deși, îmi tăie vorba Postelnicu, din moment ce urma să plecăm ieri, toate pregătirile sînt încheiate.

Glașul bătrînului arhitect tremura de o mică satisfacție senilă.

- Iată ce v-aș ruga să-mi precizați, am reluat, după ce l-am gratulat cu un zîmbet binevoitor pe spiritualul bătrîn. Cînd mi-ați povestit despre

soția lui Petrescu, ați folosit expresia "s-a zvonit". Or, a se zvoni nu este echivalent cu a se cunoaște precis. Nu? Spuneți-mi, deci, doamnă, cum au stat în realitate lucrurile? Este o ipoteză a dumneavoastră toată povestea sau dețineți date exacte?

- Vai de mine, cum vă închipuiți una ca asta? replică, aproape jignită, Aneta Postelnicu. Poate că am vorbit de zvonuri. Eu însă știu o serie de amănunte, pe care nu este cazul să vi le înșir acum... Puteți fi sigur că, de fapt, nu este vorba despre niște zvonuri, ci despre certitudini, spuse ea pe un ton apăsat.

În felul acesta s-a încheiat vizita mea la soții Postelnicu. Din acel moment, Petrescu, un om vîrstnic pîndit de un accident vascular, intra în atenția mea, precum un cal de mîna a treia în plutonul ce conduce cursa. Comparația aceasta nu era, desigur, prea fericită, dar ea exprima destul de exact modificarea pe care știrea neașteptată furnizată de doamna Postelnicu o crease în ansamblul ipotezelor mele preliminare: Ion Petrescu putea fi deci considerat suspect. Numai că, dacă mă gîndeam la mijloacele concrete prin care ar fi putut să-și pună în aplicare eventualele planuri de răzbunare, totul devenea neverosimil, intrînd în domeniul purei literaturi de aventuri. Pentru a reuși o schemă de comportament cît de cît plauzibilă, trebuia să-l înzestrez pe Petrescu Ion cu psihologia unui Monte-Cristo, prevăzîndu-l cu o tenacitate romantică și cu o putere de premeditare absolut diabolică.

Ipoteza cea mai logică ar fi fost următoarea: Petrescu este înșelat și părăsit de nevastă în favoarea lui Moldoveanu; dorința de răzbunare îl determină pe soțul părăsit să aranjeze instalația ucigașă; urmează apoi o perioadă de timp, a

cărei durată nu poate fi decît aproximată, în care asasinul virtual așteaptă, poate, ca lumea să uite pățania lui: în fine, cînd toată povestea este uitată și nimeni nu și-ar mai putea închipui că el ar fi capabil de o răzbunare cu efecte funeste, să acționeze. Orice s-ar spune, planul acesta, deși logic în felul lui, părea excesiv, prea livresc: cine este înșelat de nevastă nu trece la fapte, de obicei, decît sub impulsul primei furii. Dar puteam eu oare să decid într-o problemă atît de delicată? Fără îndoială că nu. Cea mai bună soluție era o nouă discuție cu Petrescu.

M-am întors la el. Bătrîna doamnă, mătușa decedatului, își revenise. Am rugat-o să mă aștepte puțin, apoi l-am chemat pe Petrescu în hol, spre a-i mai pune cîteva întrebări.

- De ce nu mi-ați pomenit de episodul legat de plecarea soției dumneavoastră? l-am întrebat mustrător, fără să forțez tonul, avînd în vedere caracterul delicat al chestiunii.

- Ar fi trebuit să-mi închipui că o să aflați de povestea aceea veche, zise Petrescu foarte serios, aproape trist. De ce nu v-am spus-o? Pur și simplu, mi-a fost jenă. Deși au trecut atîția ani de atunci, nu pot relata această întîmplare decît dacă sînt silit de împrejurări, ca acum.

- Cum s-au întîmplat, de fapt, lucrurile? Moldoveanu a fost motivul despărțirii?

Petrescu încuviință din cap. Pe fața lui se vedeau semnele unei vii emoții.

- Cînd s-a petrecut, cu exactitate, acest episod? am continuat să cer amănunte.

- În 30 august se vor împlini cincisprezece ani, răspunse prompt Petrescu. N-am uitat data, după cum vedeți, se scuză el, cu un aer jenat.

Cîteva zeci de secunde domni tăcerea. Petrescu se dovedea a fi un om sensibil în ciuda înfățișării. Tăcerea noastră căpătă aspectul unui

moment de reculegere păstrat în amintirea unui recent dispărut.

- Cum de nu v-ați stricat relațiile cu decedatul după aceea?

- Așa s-a întîmplat, ridică din umeri Petrescu. Din moment ce ea mă părăsise, n-avea rost să mă supăr pe cel care, accidental probabil, a fost instrumentul destinului. Dacă nu era el, era altul, nu? În situații din astea, din cîte știu, importantă este disponibilitatea femeii și abia în al doilea rînd bărbatul... Nu găsiți?

- Ba da, dar nu prea cred că teoria aceasta se potrivește în cazul de față. Am aflat că Moldoveanu era un casanova. Înseamnă că el a fost cel ce a acționat, i-a sucit capul soției dumneavoastră, cum se spune. Nu ea a vrut să vă părăsească, ci el a determinat-o la acest pas.

- Eu sînt fatalist, clătină neîncrezător din cap Petrescu. Dacă ea m-a părăsit, ce mai contează cu cine a plecat? De altfel, schimbă el brusc vorba, toată povestea dintre ei nu a durat decît vreo două luni. Nu s-au înțeles, sau el a părăsit-o, asta nu mai știu. Am aflat peste vreo doi sau trei ani, întîmplător. Mi-am întîlnit fosta soție pe stradă și am stat puțin de vorbă. Ironia sorții: ei se despărțiseră cu destul de mult timp înainte de pronunțarea divorțului dintre mine și ea. Asta-i povestea, încheie Petrescu, oftînd.

- Și nu v-ați împăcat? am continuat, deși discuția ar fi trebuit să se încheie o dată cu oftatul neconsolatului meu interlocutor.

- Nu ne-am împăcat. Așa au ieșit lucrurile.

Își ridică mîinile într-un gest de exasperare decentă.

Suferă încă bietul Petrescu, mi-am zis îndreptîndu-mă spre ultima dintre locatarele

clădirii: Andronache Ana, treizeci și doi de ani, de profesie dactilografă. O prevenisem din timp să rămînă acasă. Mă aștepta.

Domnișoara Mimi, după cum am aflat foarte repede că i se spune, era necăsătorită. Făcea parte din categoria femeilor care, nemăritate pînă la o anumită vîrstă, își ascund neliniștea sub o aparentă blazare. Avea un aer dramatic de care nu era, mai mult ca sigur, conștientă.

Domnișoara Mimi se dovedi din prima clipă deosebit de amabilă. Poate chiar prea amabilă. Eram însă dispus să o scuz pentru excesele de bunăvoință pe care le desfășura: era în firea lucrurilor ca întîlnirile cu persoane de sex opus să se petreacă așa. Ea era nemăritată, eu, deși nu e momentul să-mi descriu fizicul, eram destul de arătos.

Bineînțeles, toate aceste considerații nu sînt prea oportune. Dacă le scriu, totuși, o fac pentru simplul motiv că de sub stiloul meu nu intenționez să apară o povestire polițistă propriu-zisă. N-am de gînd să-mi folosesc experiența pentru a da la iveală unul dintre acele texte care se termină prin constatarea: cel mai greu de bănuit este tocmai ucigașul. Ceea ce încerc este mai degrabă o relatare de tipul jurnalului intim. Nu am de gînd să respect, din acest motiv, canoanele clasice ale romanului polițist. Cei care vor citi însemnările mele își vor da seama din capul locului că atunci cînd cineva începe să folosească persoana întîi nu are de gînd în nici un caz să relateze cine știe ce urmăriri senzaționale sau un șir de lupte. Începînd să rememorez cazul Moldoveanu Dorin, am urmărit niște aspecte mai delicate, pe care, îndrăznesc să spun, foarte puține dintre romanele polițiste le iau în seamă. Dar să nu anticipez.

Domnișoara Mimi, spuneam, dădea dovadă de foarte multă amabilitate. În ciuda protestelor mele, făcu și niște cafele, turnă coniac în niște foarte frumoase pahare de cristal, îmi oferi țigări străine, într-un cuvînt puse la bătaie toate dovezile uzuale de ospitalitate. Nu avea rost să-mi schimb ordinea întrebărilor, așa că am început prin a o chestiona ce părere are despre victimă.

- Ce fel de om era Moldoveanu?

Interlocutoarea mea mă privi îndelung, ca și cum s-ar fi așteptat la o discuție pe o altă temă. Din expresia ochilor se vedea că nu era pregătită pentru o asemenea întrebare, care cerea un răspuns mai complicat. Trase cîteva fumuri de țigară, apoi o stinse, deși nu era consumată decît pînă la jumătate, cu un gest teatral.

- Știu și eu ce să zic? rosti pe un ton cam afectat. Moldoveanu era un om foarte liniștit. Cel puțin așa părea. Nu-l cunosc decît de cînd m-am mutat aici...

- Cînd v-ați mutat aici?

- Acum doi ani și jumătate. Prin schimb de locuință. Ce să vă spun... Totdeauna mi s-a părut foarte cumsecade, la locul lui. Odată am fost la restaurant cu el, acum vreo doi ani, nu la mult timp după ce m-am mutat aici. Și atunci s-a purtat foarte bine...

- Erați în relații mai apropiate?

- Nicidecum. Ne salutam doar. Am ajuns să mergem împreună la restaurant printr-o întîmplare. Vreți să vă povestesc?

- Da, vă rog. Mă interesează chiar foarte mult.

- Într-o după-amiază ne-am întîlnit la intrare. M-a salutat și m-a oprit. A zis că ar vrea să mă roage ceva, dar îi este cam jenă. L-am încurajat și, după ce s-a mai codit puțin, mi-a spus că este ziua lui, că prietena i-a plecat în provincie

deoarece mama ei era bolnavă și că mă invită la restaurant. Dacă îmi amintesc bine, mi-a spus că vrea să ciocnească un pahar de vin cu cineva simpatic. Da, chiar așa mi-a spus.

- Și ați acceptat...

- Am acceptat. Se nimerise că în seara aceea nu aveam nici un program. Și apoi, Moldoveanu era un om foarte agreabil, știa să se poarte cu femeile...

- Adică să fie în același timp și politicos și îndrăzneț? m-am trezit eu vorbind.

- Da, da, cam așa ceva...

- Și cum ați petrecut?

- N-a fost o petrecere. Ne-am dus la un restaurant dintre cele mai elegante, am mîncat, am ciocnit un pahar de vin, am discutat, i-am ghicit în cafea. Cam atît...

- Totuși, am intervenit, cu un glas pe care îl voiam cît mai neutru, erați amîndoi necăsătoriți, diferența de vîrstă nu era prea mare. Am auzit că el era un bărbat șarmant, ca să zic așa. Nu v-a făcut curte?

- Nu, nu mi-a făcut deloc curte. N-a făcut nici o aluzie. S-a purtat prietenos. Asta l-a ridicat mult în ochii mei, deși, dacă mă gîndesc bine, ar fi trebuit să fie tocmai pe dos, să fiu deranjată că un bărbat petrece cu mine o seară întreagă și nu dă nici cel mai mic semn că mă place ca femeie.

Spunînd aceste ultime vorbe, domnișoara Mimi avu un zîmbet cochet.

Pe măsură ce conversația noastră avansa, constatam că, printr-o coincidență, și cea de-a doua femeie cu care discutam în legătură cu Moldoveanu se dovedea inteligentă. Faptul acesta era cu totul pozitiv.

- Și cam despre ce ați vorbit atunci? m-am interesat, sperînd să aflu anumite lucruri mai delicate despre "cuceritorul" contabil.

- Nu prea îmi mai amintesc... Vă dați seama, a trecut mult timp de atunci. Cîte ceva însă... Mi-a povestit multe lucruri despre pescuit. Chiar m-a invitat să merg cu el și cu prietena lui la o partidă de pescuit. Am acceptat doar așa, de formă...

- Pe prietena lui ați cunoscut-o?

- Personal, nu. Am întîlnit-o însă de cîteva ori pe scară. Foarte rar. Nu cred că am văzut-o de mai mult de patru ori în cei doi ani și jumătate de cînd m-am mutat aici.

- Ați auzit vreodată ceva mai deosebit în legătură cu Moldoveanu?

- Nu știu ce să vă spun... Moldoveanu era un om foarte obișnuit...

- Cum v-ați petrecut ziua de azi?

- Am stat acasă, sînt în concediu medical. N-am ieșit nicăieri, răspunse prompt.

- Ce-ați făcut după ce-ați auzit zgomotul exploziei?

- M-am speriat foarte tare. Mai ales că și casa s-a zguduit. Mi-am dat seama că s-a petrecut ceva neobișnuit. Am mai așteptat puțin și apoi am ieșit să văd ce s-a întîmplat.

- Ați observat vreo persoană necunoscută lîngă apartamentul lui Moldoveanu?

- În afară de locatari am văzut un individ între două vîrste, cam jerpelit, cu o figură care nu prevestea nimic bun. Nu știu ce căuta.

Am mai schimbat cîteva banalități, apoi am plecat de la domnișoara Andronache, nu înainte de a fi aflat că agreează în mod deosebit excursiile. Nu i-ar fi displăcut un sfîrșit de săptămînă petrecut în compania mea. M-am ferit să dau vreun curs aluziilor, de altfel foarte urbane, pe care dactilografa mi le plasase.

Am coborît scările, îndreptîndu-mă către apartamentul lui Petrescu. Chiar atunci, în

clădire intra simpaticul meu coleg, locotenentul A. Reușise să afle ceea ce mă interesa. Localitatea înscrisă pe biletul de tren găsit între filele cărții victimei includea într-adevăr un obiectiv industrial important. Mai mult chiar, într-una din secțiile uzinei se lucra la instalarea unei stații-pilot în care urma să se experimenteze un procedeu nou de fabricație, după toate aparențele, o premieră mondială.

- Moldoveanu, încheie A., făcea vizite dintre cele mai interesante.

Nu puteam să nu fiu de acord cu el în această privință.

- Uite ce ai de făcut acum, i-am spus. Află adresa femeii care a fost prietena victimei. Un indiciu: a fost colegă de birou cu el. Găsește-o și spune-i să mă aștepte în această seară. Țin neapărat să discut încă astăzi cu ea.

Prietenul meu dispăru, în timp ce eu pătrundeam în locuința lui Petrescu.

Numele mătușii contabilului era Predescu Marcela. Era pensionară, avea șaizeci și trei de ani. Se înviorase de-a binelea, așa că am putut discuta în cele mai bune condiții.

Mi-am dat seama din prima clipă că face parte din categoria așa- ziselor femei care "nu se lasă", luptînd împotriva timpului cu încăpățînare, fără să recurgă la artificii cosmetice. Părea să aibă un psihic deosebit de robust, capabil să-i întrețină un inepuizabil optimism. Ce mai încoace și încolo, doamna Predescu era o bătrînă plină de vivacitate.

- Cum s-a întîmplat, doamnă?

- Păi, cum să se întîmple? începu ea foarte vioaie, în ciuda tristeții de care era în chip vizibil cuprinsă. Am primit o scrisoare de la nepotul meu și am venit, respectînd cu strictețe ora care îmi fusese indicată. Altfel nici nu puteam să fac.

Știam că lui îi place foarte mult punctualitatea. Îmi cerea să vin exact la ora 4 după-amiază, astăzi, și să sun.

- Bine, am intervenit, dar recomandarea aceasta nu vi s-a părut ciudată, nelalocul ei?

- Cum să nu, mi s-a părut ciudată. Ca și toată scrisoarea de altfel. Eu știam că soneria lui nu mergea de mai mulți ani. El o scosese din funcțiune, pretindea că sunetul ei îl sperie și este de preferat, deci, să se bată la ușă. Bine era de îi dădeam mai întîi un telefon la serviciu! Dar cine s-ar fi gîndit la o asemenea grozăvie?

- Spuneați că scrisoarea vi s-a părut neobișnuită. Cum adică? În ce sens? Poate și din cauza scrisului?

- Nu, nu, era scrisul lui... Deși nu mi-a mai scris de multă vreme.

- Ce v-a frapat, atunci?

- Mi s-a părut bizar că scrisoarea avea niște fraze, cum să vă zic, prea amabile, nu eram obișnuită. Era un om cam nesociabil, morocănos, uneori brutal pot spune. Acum, îmi scria pe un alt ton. Zicea că își dă seama de vinovăția lui față de mine și că nu ar fi deloc rău dacă am sta împreună; că atunci cînd era copil i- am fost ca o a doua mamă și așa mai departe.

- În ce fel ați primit scrisoarea?

- Prin poștă. Alaltăieri.

- Cînd ați intrat în clădire? Cum de ați reușit să ajungeți chiar în preajma orei fixate?

- Am calculat să sosesc la fix. Mi-am potrivit și ceasul azi dimineață după radio, numai să pot veni exact atunci cînd îmi cerea el. Și uite ce s-a întîmplat!

Bătrîna doamnă părea pe punctul de a izbucni în plîns. Am ieșit spre a-l căuta pe Petrescu. Îl rugasem să mă lase singur cu doamna Predescu, sfătuindu-l să rămînă pe-aproape.

Dispăruse. Așa că m-am întors, am intrat în bucătărie și, după ce am găsit zahăr, i-am oferit bătrînei un pahar cu apă îndulcită. Am așteptat să se calmeze, apoi i-am făcut semn să continue.

- Am ajuns mai devreme. Pe la 4 fără 20. N-am intrat imediat, din motivele pe care vi le-am spus. Nu voiam să-l supăr. Era foarte susceptibil, cel puțin față de mine. Am calculat să ajung exact la 4. Așa că am ocolit prin niște străduțe și am picat în fața casei pe la 4 fără cîteva minute.

- V-ați întîlnit cu cineva în dreptul clădirii? Sau ați văzut pe cineva ieșind de aici cînd veneați?

- Da. M-am întîlnit cu un bărbat încă tînăr, să tot fi avut vreo patruzeci și cinci de ani. Era îmbrăcat într-un impermeabil albicios, cam așa cum au gangsterii prin filmele franțuzești. Avea o figură foarte interesantă. Poate din cauza asta am și reținut-o. Era foarte bronzat, avea o mustață subțire și părul negru, lins. Parcă era un sud-american sau un dansator profesionist din filmele de dinainte de război.

- Este singura persoană pe care ați observat-o în preajma clădirii?

- Da, cred că da...

- Unde l-ați întîlnit? Vă rog să-mi precizați locul.

- Da. Lucrul acesta pot să vi-l spun. L-am zărit pe la mijlocul treptelor care coboară din hol spre ușa de la ieșire. Îmi amintesc că mi-a făcut loc foarte politicos.

- Ați observat ceva curios la el? Bineînțeles, în afară de faptul că semăna cu un actor de film de modă veche.

- Tocmai voiam să vă spun... În momentul cînd m-a zărit, a schițat gestul de a-și ascunde fața.

- Cum a făcut?

- Și-a întors brusc privirea și și-a acoperit ochii cu mîna, de parcă l-ar fi orbit o lumină puternică.

- Bine, dar cum a mai reușit atunci să vă facă loc în mod politicos?

- Nu știu cum să vă spun... Mie mi s-a părut totuși politicos, în felul cum s-a oprit, lăsîndu-mă să trec.

- L-ați recunoaște dacă l-ați vedea?

- Da. Cred că da. Am apucat să-l văd bine înainte de a-și ascunde figura. L-am observat cu cîteva secunde înainte de a mă vedea el pe mine.

Mi-a trecut prin cap că felul cum arăta individul întîlnit de bătrîna doamnă Predescu putea constitui un foarte ingenios travesti. Pentru asta, omul ar fi putut să facă în prealabil vreo zece zile plajă sau, mai simplu, ședințe de raze ultraviolete, la domiciliu, eventual, pentru ca bronzarea sa să nu fie observată în etapele ei intermediare. În fine, omul se îmbracă într-un impermeabil de un fel pe care nu l-a mai folosit niciodată înainte (el fiind o persoană foarte sobră) și își schimbă frizura. Eventual, face în așa fel încît să i se modifice și mersul printr-un procedeu foarte simplu, constînd în introducerea într-unul dintre pantofi a unui branț de cîțiva milimetri, sau chiar de un centimetru. Cu cîțiva ani în urmă, avusesem destulă bătaie de cap cu un individ care-și schimbase mersul. Desigur, acestea puteau să rămînă simple speculații în legătură cu necunoscutul întîlnit de doamna Predescu. Nici o posibilitate nu trebuie însă exclusă în asemenea cazuri.

- Doamnă Predescu, mi-am continuat eu întrebările, ce mi-ați putea spune despre nepotul dumneavoastră? Ce fel de om era? După cîte am înțeles, îi erați ca a doua mamă. Avea preocupări, ca să zic așa, misterioase?

- Din păcate nu pot să vă spun prea multe despre el. Cel mult despre copilăria lui, cînd l-am cunoscut, într-adevăr, foarte bine. Au trecut mulți ani de atunci. Era un copil normal, fără nimic deosebit. Cît privește preocupările misterioase, n-am habar de așa ceva. Am fost supărată pentru felul în care s-a comportat față de mine în ultimii ani. Nu m-am așteptat din partea lui la cine știe ce recunoștință, dar aproape să uite că exist... Deși, dacă mă gîndesc bine, înclin să-l cred. Știu ce înseamnă să trăiești singur. Pe mulți singurătatea îi înrăiește. Poate că și el ajunsese un ursuz, tocmai fiindcă nu s-a însurat atunci cînd a trebuit.

- Mai aveți scrisoarea prin care ați fost chemată aici?

- O am la mine. Nici eu nu știu ce m-a făcut s-o iau de acasă. Vreo presimțire, poate... Iat-o.

Am păstrat o fotocopie după acea scrisoare. Acum, cînd rememorez trecutele întîmplări, bizarul document îmi folosește pentru reconstituirea atmosferei. Scrisoarea are următorul conținut:

"Dragă tanti, iată că a trecut mai bine de un an de cînd nu ne-am mai văzut. Este adevărat, eu sînt singurul vinovat. Prins însă în îndeletnicirile zilnice, uit adesea și de mine.

Zilele acestea mi-am aruncat privirile peste fotografiile de familie. M-au podidit lacrimile. Cum trec anii de repede! Parcă ieri eram copil și dumneata mă duceai prin expoziții și muzee. Uitarea ne pîndește pe fiecare.

N-aș vrea să repet în viitor această greșeală a înstrăinării față de dumneata. Mi-ai fost ca o a doua mamă. Foarte multe din întîmplările de neuitat ale copilăriei mele sînt legate de dumneata. Îmi dau seama, acum cînd nu mai sînt nici eu tînăr, că în lumea aceasta nu contează atît

de mult banii, ci mulțumirea sufletească, sentimentul că cineva se gîndește cu sinceritate la tine, fără nici un interes. De cînd a murit mama, m-a încercat adesea un sentiment foarte apăsător de singurătate. Nu-mi pot explica de ce ne-am izolat atîta timp. Însă acum sînt decis să curm această situație: îți propun să locuiești împreună cu mine, eventual să facem un schimb de locuință, oferind spațiile pe care le avem pe ceva mai încăpător. Sînt convins că ne-am înțelege foarte bine. Bineînțeles, aceasta este numai o propunere, dumneata poți alege varianta care îți convine cel mai mult. Totuși, n-ar strica să discutăm pe îndelete. Eu am o leafă destul de bună și duc o viață foarte liniștită. Cred că ar fi avantajos pentru amîndoi. Dumneata ai avea ocazia să-ți pui în valoare talentele culinare. Ar fi bine. Repet, nu insist, îți fac doar o propunere. Vei face cum vei crede că e mai bine.

Eu sînt foarte ocupat cu serviciul. Altfel aș fi venit să-ți fac o vizită, spre a discuta mai mult. Ne leagă doar atîtea amintiri! Lucrez însă și după-amiaza, acasă. Seara mă culc frînt de oboseală. Așa că te-aș ruga să vii pînă la mine. Faptul că sînt extrem de prins de sarcinile profesionale mă va scuza pentru că îți fixez o dată și o oră. Sper că nu te vei supăra pentru atîta lucru. De altfel, sînt convins că între noi nu poate fi vorba de supărare. Așa că te rog să mă vizitezi marți, exact la ora patru. Repet, te rog să nu te superi pentru această precizare. Cînd vei sosi, am să-ți explic toată situația. Alături de această rugăminte de a veni exact la ora patru, marți, aș mai avea o doleanță și anume să suni, nu să bați la ușă. Cu un cuvînt, iubită tanti, te rog să mă vizitezi marți, la ora patru după-amiază și să suni la ușa mea exact la acea oră: patru.

Explicația acestor amănunte este extrem de simplă și sînt convins că vei rîde cu poftă cînd o vei auzi.

Te aștept, așadar, marți la ora patru. Îți pregătesc o surpriză foarte plăcută.

Te sărut, al dumitale nepot iubitor, Dorin."

Îmi amintesc că scrisoarea m-a intrigat. I-am comparat grafia cu aceea a unor alte texte scrise de contabil. La prima vedere, părea evident că însuși contabilul era autorul scrisorii.

Am recitit-o cu atenție; era aproape imposibil de conceput, avînd în vedere cele aflate despre victimă, o sinucidere atît de complicată.

(Chiar în noaptea aceea aveam să-l invit pe colegul meu, specialist în grafologie, la mine. A venit, cu cîteva mici ustensile, dintre care doar o lupă foarte mare mi-era familiară. I-am dat scrisoarea și cîteva texte scrise cu certitudine de mîna lui Moldoveanu. I-a fost de ajuns o singură privire pentru a-și da seama că scrisoarea nu a fost scrisă de victimă. A făcut cu îndemînare cîteva măsurători, care i-au confirmat ipoteza. Mi-a dat explicații foarte amănunțite din care nu îmi mai amintesc decît cuvintele: "înclinație", "unghi" și "curbă".

A. era și el de față. I-am spus să se ocupe urgent de obținerea unor probe de scris de la toate persoanele care aveau o legătură oarecare cu victima. Am făcut pe loc o listă. În zilele următoare specialistul nostru urma să studieze mostrele și să tragă concluziile respective.)

Atunci, însă, pe cînd conversam cu doamna Predescu în locuința destul de prost întreținută a lui Petrescu, căzusem pe gînduri. Ascultam din ce în ce mai neatent amintirile vechi pe care buna bătrînă începuse să le depene, încurajată probabil de tăcerea mea, cînd apăru în chip

salutar dinamicul locotenent A. O găsise pe prietena victimei. Eram așteptat.

I-am adresat neconsolatei mătuși o vorbă de încurajare de tipul "ce să-i faci, asta e viața" și am ieșit din clădirea ce adăpostise dispariția unui contabil.

Noaptea era superbă. I-am spus șoferului să ne aștepte într-un anumit punct și am pornit pe jos, savurînd aerul răcoros.

- Ia spune, l-am întrebat pe A., ce părere ai de toată povestea asta cu soneria și cu nitroglicerina? Despre tot mecanismul ăsta atît de complicat pe care asasinul l-a pus în mișcare?

- Păi, să recapitulăm. Soneria era de mult timp defectă și, dacă ne grăbim să concluzionăm, conchidem că asasinul nu trebuia să aranjeze lucrurile în ultimul moment. Pe de altă parte, nu era deloc exclus ca, din întîmplare, să se prezinte cineva care venea pentru prima oară și nu știa de sonerie. Al doilea: după anumite aproximări, pe care mi-am permis să le fac, instalarea dispozitivului necesită cel puțin o jumătate de oră. Cînd a fost executată? Iată întrebarea. Altă chestiune: cum de victima nu a observat existenta electromagnetului instalat în candelabrul său? Era destul de vizibil. Nu pot răspunde cu precizie nici în această privință. Aș propune însă două ipoteze. Prima: omul nu se mai uita la candelabru decît cu o privire neglijentă, obișnuit de mult cu un lucru ale cărui detalii nu-l mai interesează; a doua: dintr-o pură întîmplare. La acestea trebuie să adăugăm faptul că, după cum s-a putut observa, victima folosea două lămpi mici, ce mențineau restul încăperii în penumbră. Ar mai fi de adăugat că cel care a modificat circuitele avea o anumită calificare de electrician. Ar putea fi vorba și de o altă

posibilitate: ca instalația să fi fost montată chiar de către victimă sau de un electrician adus de victimă. Scopul: eventual regizarea unei farse ce urma să amuze asistența prezentă la vreo sindrofie. Dacă admitem ca premisă faptul că instalația a fost executată de cel ce urma să devină asasin înseamnă că trebuie să admitem că ne aflăm în fața unei premeditări extrem de ingenioase. Să fi avut oare victima un dușman atît de constant în intențiile sale funeste? Dacă răspundem afirmativ, trebuie să admitem că asasinul este un individ a cărui structură psihică frizează demența. Să nu ne gîndim însă prea mult la instalație, concentrîndu-ne asupra soneriei. Am constatat că în circa douăzeci de secunde carcasa de ebonită poate fi scoasă, și contactul, atîta timp întrerupt, poate fi restabilit. Și ultima concluzie: cel mai logic lucru este ca asasinul să stabilească contactul cu foarte puțin înainte de ora fatală cînd bătrîna doamnă urmează să apese pe butonul soneriei.

- Ai perfectă dreptate în tot ce spui, trebuie să recunosc. Dar, pe de altă parte, îți dai seama ce mare rol are întîmplarea în toată această poveste? Un rol atît de mare, încît înclin să cred că ipoteza sinuciderii nu trebuie înlăturată... Un asasin care să aleagă o cale atît de complicată...

- Dimpotrivă, eu cred că trebuie înlăturată de la bun început, spuse A. cu un glas din care lipsea orice urmă de îndoială. Așa ceva nu s-a mai văzut...

- ... și deci nu se poate, l-am completat ironic. Fii atent cu logica asta a ta! Uneori cam sari peste cal...

- Presupui totuși că este vorba de o sinucidere?

- Nu vreau să spun asta, am vrut doar să-ți atrag atenția asupra faptului că excesul de logică

poate conduce uneori în direcțiile cele mai neașteptate.

Am pășit cîtva timp în tăcere.

- Eu cred, am reînceput, că trebuie să pornim de la ideea că asasinul a "reparat" soneria în ultimul moment. Întîmplarea face ca în rolul de "electricieni" să poată fi la fel de bine mai mulți dintre locatarii casei...

- Cum se întîmplă de atîtea ori.

- Exact. Cum se întîmplă de atîtea ori, nu numai în romanele polițiste, ci și în realitate; mai multe persoane pot fi bănuite, în egală măsură, de a fi comis o crimă. În cazul nostru, Petrescu, cel care a fost "tradus" de soție cu Moldoveanu, soții Postelnicu, care în principiu puteau să aibă ceva de împărțit cu victima, domnișoara Mimi, care cine știe ce motive ar fi avut să dorească moartea contabilului, cei doi soți Dubău, care puteau să ascundă sub prietenia lor constantă pentru victimă vreun conflict tenebros -, toți aceștia puteau să devină, pentru circa cele douăzeci de secunde despre care vorbeai, "electricieni". În plus, îl mai avem, ca și cum aceștia nu ar fi suficienți, pe omul în fulgarin alb. Și, dacă este să fim deosebit de riguroși, trebuie să adăugăm acestui grup, deja destul de numeros, pe însăși buna doamnă Predescu, pe omul cu figură de pierde-vară, și, în general, pe toți locatarii străzii...

- Dacă îmi permiteți, interveni A. cu o ironie disimulată în respect ierarhic, ai căzut exact în excesul de logică pe care mi-l reproșai mie cu cîteva minute mai înainte...

- Așa este, m-ai prins, am recunoscut vesel.

De fiecare dată, în timpul anchetei, purtam dialoguri interminabile cu A.: un fel de preambul pentru raționamentele decisive ce urma să le fac

în faza finală a cercetărilor. Fără să urmăresc prin ele cine știe ce revelații, aveau darul de a-mi limpezi imaginea despre acel caz.

Am ajuns la prietena victimei la o oră cam nepotrivită pentru o vizită: 23,15. Contam însă pe bunăvoința ei, avînd în vedere că era vorba de dispariția unei persoane apropiate.

Locuia într-o garsonieră fără mari pretenții, situată într-un bloc turn, cu vreo zece etaje.

Amfitrioana noastră se numea Măgureanu Maria, avea patruzeci și unu de ani și lucra la întreprinderea unde fusese angajat și Moldoveanu. După cum mă informase atoateștiutorul A., nu fusese niciodată căsătorită.

Era o femeie cu o înfățișare plăcută, chiar distinsă. Avea o privire tristă și ochii roșii arătau că plînsese mult. Ne-am cerut scuze că o deranjăm într-un astfel de moment, după cele întîmplate. A dat din cap, înțelegătoare. Am rugat-o să-mi vorbească despre victimă. A început să povestească încet, abia stăpînindu-și lacrimile.

- Ne cunoaștem de mult timp. Nu ne-am căsătorit. Anii au trecut. Eram însă ca și căsătoriți. Ne-am înțeles foarte bine întotdeauna. Era un om dificil numai pentru cine nu îl cunoștea bine. Cam asta este totul în ce privește relația noastră. În viață lucrurile sînt foarte simple atunci cînd doi oameni se plac, încheie ea.

Am apreciat în sinea mea laconismul interlocutoarei noastre.

- Știți cumva care era cauza neliniștii lui din ultima vreme?

- Am observat și eu că nu prea era în apele lui, m-am gîndit că e ceva trecător... Se purta foarte delicat, știa să mă cruțe de lucrurile neplăcute...

- În ce relații se afla cu vecinii?

- Bune. I se întîmplase în ultima vreme să aibă cîteva mici conflicte, fără importanță, mi-a spus. Acum îmi dau seama că într-adevăr era cam nervos. El nu vorbea de rău pe nimeni, niciodată. Avea o părere bună despre toată lumea. Era un suflet bun, rămîne convingerea mea, spuse ea încetișor, ștergîndu-și o lacrimă.

- I se întîmpla adesea să lipsească din București?

- Nu prea des. Cam de trei ori pe an lipsea cîte o săptămînă. Nu-mi spunea unde se duce. Nu l-am întrebat niciodată, era una din regulile prieteniei noastre. Se pare că uneori mergea la pescuit, în Deltă. De cîteva ori mi-a trimis vederi din Tulcea. A fost și în vara asta...

- De data aceasta ați primit o vedere?

- Da. Pot să v-o arăt.

Era o vedere banală, reprezenta un peisaj din Deltă. Textul scris de contabil nu avea nimic deosebit: mii de sărutări, pe acolo timpul era deosebit de frumos și mult pește. Fraze convenționale.

- Totuși, insist, poate ați observat la prietenul dumneavoastră anumite manifestări neobișnuite... Mă refer la ceva ce a putut să vă frapeze în asemenea măsură încît să vă rămînă în amintire. Cu atît mai mult cu cît toți cei care mi-au vorbit despre el mi-au spus că era un om deosebit de echilibrat. V-aș ruga să vă gîndiți mai ales la lunile din urmă.

- Da, zise ea ezitînd, cred că da... Odată, nu a trecut mult timp de atunci, eram împreună la restaurant. Fără nici un motiv, m-am pomenit că strînge paharul în mînă și-l sparge. Era foarte puternic, deși privindu-l n-ai fi bănuit. Ciudățenia asta s-a petrecut în timpul unei discuții banale, despre pescuit. Încercînd, pentru a nu știu cîta

oară, să mă convingă să merg cu el într-o duminică...

- Vă mai amintiți după ce replică s-a produs reacția aceasta a lui?

- Cred că îmi amintesc. Eu tocmai îi spusesem că nu înțeleg de ce vrea să-l însoțesc la pescuit, cînd este evident că el practică sportul acesta tocmai pentru că vrea să rămînă absolut singur în anumite perioade.

Se întrerupse pentru cîteva momente. Apoi continuă:

- Tot de curînd a mai fost ceva care m-a intrigat. De data aceasta eram împreună la cinema. S-a ridicat brusc și a plecat în mijlocul filmului, lăsîndu-mă acolo, de parcă n-aș fi existat. S-a sculat de lîngă mine și aproape că a început să fugă, împiedicîndu-se de picioarele celor de pe rîndul nostru. Am ieșit și eu imediat, firește. Mă aștepta afară. Mi-a spus că dintr-o dată i se făcuse rău. Mai degrabă cred că ceva din filmul pe care îl urmăream l-a deranjat, amintindu-i de cine știe ce întîmplare trăită cîndva...

- Ce film era?

- O comedie. Tot hazul venea de la doi gemeni, care erau confundați fără întrerupere.

- Ați observat în ultima vreme vreo modificare în ceea ce privește veniturile sale? V-a făcut daruri mai costisitoare?

- Nu, nu mi-a dăruit cine știe ce. De la bun început am stabilit anumite lucruri în relația noastră. Sub raportul acesta ne comportam ca niște soți chibzuiți. Cît privește eventualele modificări ale veniturilor sale, nu pot să vă spun nimic...

- L-ați văzut întîlnindu-se în ultima vreme cu cineva care v-a reținut atenția ?

- Nu. Ne întîlneam cam rar în ultimul timp și nu ieșeam în oraș. Rămîneam la unul dintre noi. Dar nici înainte, cînd ieșeam mai des, nu-mi amintesc să-l fi văzut salutîndu-se sau discutînd cu persoane pe care aș fi putut să le consider suspecte. Orașul e mare, se întîmplă uneori să treacă luni de zile și să nu te întîlnești decît cu vecinii de palier...

Din dialogurile purtate cu cei care îl cunoscuseră mai bine pe contabilul dispărut, se închega, prinzînd contururi din ce în ce mai precise, chipul unui om destul de comun. Totuși, anumite amănunte făceau din acest "om fără însușiri" un fel de personaj trucat, care nu trebuia judecat după aparențe. Mi s-a părut curios că prietena lui, care părea o femeie cu spirit de observație, nu putea să-mi spună mare lucru despre el. Dacă victima fusese însă, așa cum aproape toți susțineau, un om capabil de disimulare, atunci lucrurile aveau o explicație.

M-am hotărît în cele din urmă să o chestionez pe această domnișoară-doamnă Măgureanu într-un mod mai direct:

- Spuneți-mi, vă rog, credeți că Moldoveanu era amestecat în ultima vreme într-o afacere, ca să zic așa, necurată? Sau poate că nu m-am exprimat prea clar. Mai bine spus, ați simțit că el participă la ceva ilegal?

- Știu eu ce să vă spun? zise gînditoare femeia. Poate mi-a trecut prin minte că este amestecat într-o afacere. Dar nu știu nimic. Mai este ceva, însă, de care mi-am adus aminte doar acum. Într-o zi m-am întîlnit pe stradă cu o cunoștință comună, un domn în vîrstă. A lucrat, înainte de a se pensiona, la întreprinderea noastră. M-a întrebat ce mai fac, ce mai face Dorin. Am mai discutat despre una, despre alta, mi-a spus că i se pare neobișnuită noua pasiune

a lui Dorin. Care pasiune? l-am întrebat eu intrigată, crezînd că e vorba despre o femeie. Ei, cum, nu știi? mi-a replicat el amuzat. la lecții de actorie. I-am cerut amănunte. Am aflat că Dorin era înscris la o școală populară de artă. Cînd l-am întrebat de ce face asta, mi-a răspuns cam evaziv, că omul cînd îmbătrînește cade în tot felul de manii nevinovate. Nu-mi stă în obicei să fiu pisăloagă, l-am lăsat în pace. O singură dată am mai adus vorba despre lecțiile lui, rugîndu-l să-mi facă o demonstrație. M-a refuzat, spunîndu-mi că poate voi avea ocazia să-l văd într-un spectacol...

- În ce perioadă a fost în Deltă ultima oară?

- Pot să vă spun cu precizie. Mi-am notat în agendă data cînd urma să se întoarcă. A fost în douăzeci și cinci iulie. Țin minte, s-a întors într-o duminică. Înseamnă că a plecat exact cu o săptămînă înainte, adică în optsprezece iulie.

Data înscrisă pe biletul de tren găsit în locuința victimei se încadra în intervalul dintre optsprezece-douăzeci și cinci iulie.

Au urmat alte cîteva întrebări de rutină, apoi i-am mulțumit Mariei Măgureanu, cerîndu-i încă o dată scuze pentru că o reținusem la o oră atît de tîrzie.

Trecuse de miezul nopții. L-am invitat din nou pe A. la o promenadă pe străzile aproape pustii ale orașului. Pașii noștri răsunau ciudat pe asfalt, acompaniindu-ne vocile scăzute.

Lucrurile pe care le aflasem erau dintre cele mai interesante: un contabil de patruzeci și cinci de ani, om prin excelență liniștit, pescar amator, începe dintr-o dată să frecventeze niște cursuri în compania tinerilor amatori de carieră teatrală sau cel puțin măcinați de dorința de a apărea ca amatori pe o scenă anonimă. Era mai mult decît ciudat. Desigur, o primă ipoteză pe care

comportarea contabilului ar fi putut-o sugera, era aceea că omul se pregătea să interpreteze un rol, dar nu pe scena unui teatru sau a unei case de cultură, ci pe aceea infinit mai mare a realității.

Rumegînd ipoteze dintre cele mai fantastice, mi-a venit deodată o idee. I-am comunicat-o locotenentului și ne-am oprit amîndoi surprinși de simplitatea ei.

Șoferul, care ne urma la distanță, înțelese rapid despre ce este vorba și veni imediat în dreptul nostru. Ne-am îndreptat înspre locuința victimei. Deși se afla într-un cartier îndepărtat, am ajuns foarte repede.

Casa era cufundată în întuneric. I-am trezit pe Petrescu și pe Postelnicu, prezentîndu-le scuzele de rigoare. Însoțiți de ei am intrat în încăperea unde se produsese explozia. Nimic nu se schimbase. Peisajul era sinistru în lumina săracă pe care unica lampă rămasă întreagă în urma exploziei o arunca. Era o lampă de carte pe care contabilul o folosea, probabil, pentru lecturile nocturne.

L-am pus la curent pe A. cu intențiile mele. Voiam, pe scurt, să verific dacă nu cumva Moldoveanu ascunsese ceva ce ne-ar fi putut interesa și care scăpase, ca prin minune, la prima percheziție.

Petrescu ne-a oferit o veioză. I-am schimbat becul, punînd unul mai puternic. Prizele rămăseseră intacte.

A. era cu adevărat neîntrecut cînd era vorba de descoperirea unui obiect ascuns într-o încăpere. Găsea aproape întotdeauna ceea ce căuta. De data aceasta el începu prin a mă întreba ce mă interesează.

- Asta-i bună! am exclamat înveselit. Cum adică ce mă interesează? Te pomenești că ai metode speciale pentru fiecare dintre categoriile de obiecte ce pot fi ascunse.

- Bineînțeles că am. Dacă voi ajunge vreodată să-mi scriu memoriile, un capitol va fi despre teoria mea cu privire la lucrurile ascunse în clădiri. Și eventual, o voi generaliza, scriind cîteva paragrafe despre stilul în care pot fi ascunse comorile .

- Ai haz, ce mai! Parcă ești personajul din povestirea lui Poe, marele Auguste Dupin, care ghicește locul unde este ascunsă o scrisoare prețioasă numai printr-un raționament foarte ingenios.

- Rîzi de mine, dar trebuie să recunoști că nu mă prea înșel cînd e vorba să găsesc ceva ascuns într-o casă.

Trebuia să recunosc, într-adevăr. I-am spus că în casa în care ne găseam, mai mult ca sigur se afla o sumă de bani sau echivalentul acesteia în obiecte prețioase de un fel sau altul.

În mai puțin de cinci minute, A. făcu un plan de acțiune.

Am trecut fără întîrziere la punerea lui în aplicare, ca doi căutători de comori care nu mai au răbdare să aștepte ivirea zilei și se apucă neîntîrziat de treabă.

Nu-mi mai amintesc toate peripețiile prin care am trecut în cursul investigațiilor noastre. Cert este că înainte de o oră am avut posibilitatea să-l felicit pe A. pentru metoda lui.

Într-un colț al încăperii, sub parchetul care fusese demontat artistic și montat la fel de artistic, am găsit o cutie de metal. Nu era încuiată. Am ridicat capacul. Conținea bijuterii pe care le-am apreciat ca valorînd circa o sută de mii de lei. Printre ele se afla o tabacheră de aur masiv: văzusem una identică la "Bijuteria".

- Contabilul nu fuma trabucuri! exclamă A. fluierînd scurt, într- un mod care nu știai dacă

exprimă mirarea sau admirația amatorului de artă.

Prezența acelei mici comori era, fără doar și poate, un element important pentru cercetările mele. Chipul contabilului se contura din ce în ce mai clar.

I-am dat lui A. sarcina de a stabili cît mai curînd cînd fuseseră cumpărate bijuteriile și de unde. Am făcut cuvenitul proces-verbal asupra conținutului cutiei, apoi am ambalat-o cu grijă într-o coală de hîrtie.

Am ieșit din locuința contabilului și ne-am îndreptat spre mașină. La sediu urma să bem niște binemeritate cafele, amare și foarte mari. Șoferul a pornit motorul, demarînd brusc, dar elegant, în stilul său caracteristic, care-i adusese porecla de "Gică-raliu". Marea lui pasiune era automobilismul și doar din cauza nevesti-sii nu devenise campion.

După ce ne-am savurat cafelele am dat un telefon la spital, să aflu care e starea lui Dubău. O voce feminină foarte melodioasă îmi spuse că starea lui postoperatorie era destul de bună. Am întrebat-o pe posesoarea acelei voci, atît de binefăcătoare pentru cineva care nu mai dormise de aproape douăzeci și patru de ore, dacă accidentatul a vorbit, dacă a comunicat ceva ce ne-ar putea interesa. M-a rugat să aștept puțin; după cîtva timp s-a reîntors și mi-a spus că accidentatul a delirat spunînd cuvinte fără sens, parcă niște cifre...

- Ascultă, i-am spus lui A., după ce i-am mulțumit amabilei ființe pentru informații. Nu ți se pare ciudat ca cineva să delireze, rostind cifre? De ce, adică, să nu spună cuvinte aflate la îndemînă. Un jurisconsult nu delirează pronunțînd cifre, nu? Ce părere ai?

- Știu eu? zise el circumspect. De ce, în fond, să nu spună și cifre? E dreptul lui în definitiv.

- Nu te contrazic. E dreptul lui. Dar tot dreptul lui este, dacă nu te superi, să se exprime în sanscrită, sau să rezolve o ecuație de gradul trei cu glas tare; dar nu e logic, băiete, nu e logic!

- Am o propunere, spuse A. după cîteva clipe. Să facem o plimbare pînă la spital.

- Știi că ai dreptate? am acceptat eu imediat. Și așa nu mai e mult pînă se face ziuă. Vom admira răsăritul soarelui.

Zis și făcut. "Gică-raliu", remontat și el cu o cafea, porni impetuos și după puțin timp pătrundeam în clădirea spitalului. Medicul de gardă avea o figură istovită. Ne-a invitat să îmbrăcăm niște halate, apoi ne-a condus la rezerva în care se afla Dubău.

Asistenta care îl supraveghea ne-a confirmat că rănitul vorbise în repetate rînduri, fără a-și reveni, rostind niște cifre. Am așteptat cîtva timp, sperînd să fim noi înșine martorii unei astfel de secvențe, dar Dubău părea să doarmă un somn adînc.

L-am trimis pe A. să aducă, de unde știa, un magnetofon. S-a întors foarte repede, cu unul pe care mi l-a recomandat satisfăcut pentru calitatea înregistrărilor sale. Am învățat-o pe asistentă cum să procedeze și am plecat. Toate afirmațiile pe care Dubău urma să le facă aveau să fie păstrate.

În fine, puteam să mergem și noi să ne odihnim.

M-am trezit destul de odihnit, deși nu dormisem mai mult de două ore.

M-am îndreptat spre sediu, meditînd la faptul că marile crime, cele care se elucidează foarte

greu, sînt săvîrșite întotdeauna cu mijloace extrem de simple.

A. mi-o luase înainte. Deși dormise la fel de puțin, proverbiala lui bună dispoziție nu se dezmințea. Am intrat în birou tocmai cînd demonstra unui coleg avantajele fumatului de trabuc. Argumentele sale erau cu atît mai amuzante cu cît era știut că nu fumase niciodată. În mîna stîngă ținea un trabuc pe care i-l dăruisem chiar eu în urmă cu cîteva luni, pentru colecția lui. M- am oprit în ușă, fără ca simpaticul meu colaborator să mă observe.

- Trabucul, zicea el, gesticulînd cu însuflețire, este numai tutun. Tot ce nu este tutun în el este această banderolă ce poate fi, de altfel, scoasă cu ușurință. Compară acest obiect rachetoid cu biata ta țigară cu filtru. Este o diferență capitală între ele. Țigara ta, care, de fapt, spre a fi exacți, este o țigaretă, îmi pare o creatură jalnică și efeminată. Fumatul cu ajutorul ei este un fel de perversiune pentru un bărbat adevărat. A fuma cu ajutorul unor astfel de paleative este, după opinia mea, similar cu a face canotaj dimineața în cameră, întrebuințînd un dispozitiv cu arcuri ce imită vîslele. Îți dai seama? Este o diferență incomensurabilă între a vîsli într-o barcă pe lac și a vîsli în cameră, cu geamul deschis, e drept...

L-am lăsat să-și termine tirada, amuzîndu-mă copios. Cel căruia i se turnau aceste gogoși nu-și mai putu ține rîsul. A. se întoarse spre ușă.

- Bravo băiete. Ești foarte vesel. Ai să pătimești pentru acest discurs matinal pe care m-ai obligat să-l ascult pe stomacul gol.

- Sînt gata să pătimesc.

- Uite ce ai de făcut. Mai întîi îl cauți pe cel care a informat- o pe Măgureanu Maria despre faptul că Moldoveanu lua lecții de artă dramatică. Îl găsești și afli unde "se iniția". Te întorci rapid,

să-ți dau din nou ocazia să dovedești că ești capabil de fapte mari.

A. dispăru, fără comentarii.

La ora zece am dat din nou telefon la spital. O voce metalică mi-a comunicat laconic că nici o schimbare esențială nu se înregistrase în starea lui Dubău. Am întrebat apoi de asistenta care îl supraveghease în cursul nopții. Vocea metalică mi-a spus că a plecat acasă, dar că a lăsat pentru mine o bandă de magnetofon.

M-am îndreptat imediat spre spital. Doctorul cu care vorbisem la telefon nu avea deloc înfățișarea pe care vocea o lăsa să se bănuiască. Era un bărbat de vreo patruzeci de ani, mic de statură, atins, abia perceptibil, de timiditate.

M-a condus în rezerva unde se afla Dubău. Magnetofonul era în funcțiune, gata să înregistreze orice zgomot.

Fata care o schimbase pe asistenta de noapte, o brunetă ale cărei priviri te puneau pe gînduri, îmi mărturisi în șoaptă că, spre regretul ei, rănitul nu scosese nici un cuvînt.

Am cerut banda de magnetofon și, purtînd-o ca pe un trofeu, m-am întors la sediu.

În fața unei cafele mari am ascultat-o cu răbdare. Mai întîi am auzit niște zgomote ciudate, pe care nu am reușit să le identific; apoi niște clinchete, scîrțîitul unui scaun, un oftat,aparținînd desigur asistentei care se gîndea ce bine ar fi dormit ea în patul de acasă, zvonul unor glasuri îndepărtate, abia perceptibil, scîrțîitul unei uși și lipăitul unor papuci. Magnetofonul se dovedea extrem de sensibil.

Trebuia să mă înarmez cu răbdare pentru ascultarea integrală a benzii timp de trei ore. Metoda sondajului era exclusă.

În sfîrșit, s-a auzit vocea lui Dubău; mai întîi niște suspine și gemete foarte slabe. Omul nu făcea decît să rostească niște cifre, mai bine zis un procent, repetat obsesiv: "șaptezeci și cinci la sută". Ce semnificație putea să aibă acest procent?! Pierdusem cam mult timp cu ascultatul, aveam motive să fiu înciudat.

Două bătăi în ușă și colegul meu A. pătrunse impetuos în birou.

- Ei, ce-ai făcut? I-am întrebat.

- Am rezolvat. Moldoveanu lua lecții de actorie la o casă de cultură unde predau cîțiva actori reputați.

- Bine. Uite acum ce ai de făcut. Este ceva mai dificil decît descoperirea unei case de cultură.

Prin această ironie îi plătem polița pentru discursul matinal despre avantajele fumatului cu trabuc.

Am scos fotografia care îl înfățișa pe Moldoveanu în ipostaza de "familist". Pe spatele ei se afla un semn destul de ciudat, obținut, după toate aparențele, prin ștampilare.

- Caută s-o identifici pe femeie, i-am spus lui A. Se pare că fotografia a fost făcută cu cîțiva ani în urmă, la un atelier de periferie. În mod sigur e vorba de un particular, altfel fotografia ar fi avut ștampila cu numele și adresa cooperativei, în nici un caz un asemenea semn cabalistic.

- Am înțeles, a zis, nu prea vesel, A.

Nu era din cale-afară de agreabil să scotocești cartierele mărginașe pentru a da de urma unui fotograf anonim, dar... Trebuia să aflu date cît mai amănunțite despre viața contabilului.

Înarmat cu adresa, m-am îndreptat spre casa de cultură, unde contabilul se perfecționase în arta de a părea altcineva decît era în realitate.

Întîmplarea a făcut să găsesc pe unul dintre animatorii fervenți ai cercului de artă dramatică. Era un actor cunoscut, intrat bine în bătrînețe, cu o chică impozantă și cu o dezinvoltură de invidiat.

- Vă amintiți de Moldoveanu Dorin, maestre? l-am întrebat, după ce mi-am declinat identitatea.

- Cum să nu, îmi amintesc foarte bine de el. Dar ce s-a întîmplat? A făcut vreuna nefăcută? Părea un om foarte la locul lui...

- A pățit-o rău, foarte rău. A murit.

- Ia te uită, păcat de el. Era un om interesant...

În glasul bătrînului actor am descifrat un regret sincer, dar și acea indiferență pe care oamenii încep s-o aibă de la o anumită vîrstă atunci cînd vine vorba despre moartea cuiva.

- Spuneți-mi, vă rog, știți cumva ce l-a determinat să ia lecții de actorie la o vîrstă atît de nepotrivită?

- Și eu m-am mirat cînd l-am văzut prima oară. I-am spus cu delicatețe că e cam tîrziu pentru așa ceva. Părea decis, mi-a vorbit despre o pasiune mai veche pentru teatru. Susținea că nu contează vîrsta înscrisă în buletinul de identitate, ci doar cea sufletească și altele de felul acesta. M-a convins. Și așa l-am obținut pe cel mai vîrstnic elev din cariera mea.

- Și cum se comporta? Avea talent?

- Știu și eu ce să zic? Cînd te afli în fața unui om de patruzeci și cinci de ani nu mai poți folosi criteriile oișnuite de apreciere. Mai ales că lecțiile pe care i le-am dat au durat destul de puțin.

- Totuși...

- Cred că dacă s-ar fi apucat atunci cînd trebuia, ar fi reușit destul de bine. Avea un dar înnăscut de imitator...

- Avea cu adevărat talent de imitator?!

- Da. Mai ales în direcția asta voia să se perfecționeze. L-am ajutat pe cît a fost posibil.

- Și ce rezultate a obținut?

- Față de timpul scurt cît am lucrat cu el, rezultatele au fost destul de bune. Păcat că, de la un moment dat, brusc n-a mai dat nici un semn de viață. Începuse să mă intereseze. Mai există în lume cîteva cazuri de actori care și-au descoperit vocația foarte tîrziu, deși nici unul dintre aceștia nu a avut chiar patruzeci și cinci de ani. Probabil că ar fi reușit curînd să facă față în vreun spectacol umoristic...

- Fiți bun, maestre, și spuneți-mi în două cuvinte ce înseamnă un bun imitator. Se imită vocile și gesturile, nu?

- Bineînțeles. Nu știu dacă ai avut ocazia să întîlnești în viața dumitale vreun imitator de geniu. Ți se face părul măciucă. Este un spectacol extraordinar, nemaipomenit. Unul dintre profesorii pe care i-am avut eu pe vremuri era un geniu al imitației. Cînd era în toane bune dădea pentru noi, studenții lui, cîte un mic spectacol. Iluzia pe care o crea prin imitarea glasului, a mersului, a gesturilor era atît de perfectă, încît erai tentat să crezi că este vorba despre hipnotism sau ceva de genul ăsta. Explicația pe care acest mare om o dădea reușitelor sale formidabile era foarte simplă, dar neînchipuit de greu de transpus în practică. El considera că trebuie să fii, în primul rînd, un mim perfect. Aceasta era prima condiție, indispensabilă. Apoi trebuie să ai o ureche extraordinar de fină, să poți prinde toate nuanțele vocii pe care o ai în vedere. În fine, în al treilea rînd, trebuie să ai un excepțional spirit de observație, pentru a-ți da seama în cele mai mici amănunte despre particularitățile celui pe care vrei să-l imiți. Toate astea țin în cele din urmă de har, de talent, care

nu se învață, cu care trebuie neapărat să te naști. Talentul îți permite, spunea profesorul meu, să te transpui și psihic în persoana celui pe care îl vei interpreta. Iată, deci, ce înseamnă un bun imitator: înseamnă să devii un altul, să depășești teatrul, să intri în, nici nu știu cum să-i spun, un fel de a doua realitate. De altfel, ai văzut și dumneata cum joacă marii actori. În fiecare dintre rolurile lor sînt cu totul alți oameni. Se nasc din nou de fiecare dată...

Vorbind, bătrînul meu interlocutor se emoționase vizibil. Era, fără îndoială, unul dintre acei oameni fericiți a căror pasiune pentru profesie rămîne intactă pînă la sfîrșitul vieții.

- Maestre, i-am spus, cuprins de o inspirație subită. Aș vrea să vă rog ceva. E o rugăminte cam ciudată, sper totuși să nu mă refuzați...

- Bine, tinere, bine. Despre ce este vorba?

Pe fața lui se citea bunăvoința.

- Uitați ce v-aș ruga... Imitați-l pe Moldoveanu pentru mine. Sînt convins că și dumneavoastră aveți harul despre care mi-ați povestit.

- Nu-l am, zise el nostalgic. Omul acela era cu totul inimitabil, era un geniu. De altfel, cred că ai auzit despre el (și a numit una dintre gloriile scenei noastre din perioada interbelică). Însă pot, firește, să încerc să răspund dorinței dumitale. Uite, rămîi aici. Eu am să ies puțin din cameră și cînd mă voi întoarce voi juca rolul bietului Moldoveanu. Dacă te voi întreba ceva, te rog să-mi răspunzi, făcînd abstracție de identitatea mea reală.

Eram foarte curios. Niciodată nu mai fusesem în apropierea unui actor; și mai ales, care urma să joace, în exclusivitate pentru mine, o scenetă la care aveam să particip și eu în chip de actor improvizat.

Bătrînul nu întîrzie prea mult, vreun sfert de oră. Se auzi o bătaie în ușă și pătrunse un bărbat între doua vîrste, cu un păr castaniu, o perucă de fapt, cu sprîncenele de asemenea de culoare închisa. Se ținea foarte drept. Fața lui exprima un soi de hotărîre de a face față împrejurărilor, orice s-ar întîmpla. Linia buzelor era subțiată, sugerînd o încordare a voinței. Nările tremurau parcă sub apăsarea unui orgoliu imens. Fără să fie încruntat, ceva din întreaga lui atitudine sugera depărtarea, absența față de cei din jurul lui. Părea genul de om cu care te sfiești să intri în vorbă, de frică să nu auzi cine știe ce replică ironică sau chiar violentă, să fii repezit fără nici un menajament. Dar această impresie dură doar cîteva clipe. Cînd deschise gura, totul se modifică: vocea nu se potrivea deloc cu exteriorul acestui om ursuz. Zîmbetul apărut ca prin minune pe fața lui îl recunoști de regulă pe fața celor care reușesc să obțină foarte ușor bani cu împrumut.

- Doriți probabil să vă înscrieți la școala noastră? mă întrebă cu o voce blîndă falsul Moldoveanu, zîmbind condescendent.

- Da, aș vrea, am bîguit eu, încă sub impresia foarte puternică a metamorfozării celui din fața mea.

- Să știți, continuă personajul, că la noi predau profesori dintre cei mai buni. Nu greșiți dacă vă decideți pentru școala noastră. Ce vîrstă aveți?

- Am treizeci și patru de ani. Nu e prea mult? am intrat, în fine, în joc.

- Nu, de ce să fie prea mult? Știți doar că talentul nu are legătură cu numărul anilor, se cunosc cazuri de mari actori care au început să joace la vîrste mai înaintate decît a dumneavoastră. Dar ce v-a determinat să luați lecții de actorie?

La această întrebare nu am mai răspuns. Mi-am dat seama că "personajul" din fața mea făcea parte din acea categorie rară de oameni care stîrnesc confidențele. Privirea lui plină de o bunătate ce părea autentică, vocea aproape suavă fără a fi lipsită totuși de virilitate, întreaga atitudine prietenoasă, totul te îmbia la confesiune... Eram edificat.

- Vă mulțumesc, maestre, am spus cu voce cam nesigură, din pricina emoției pe care nu mi-am putut-o reprima. Nu voi uita niciodată acest spectacol pe care ați avut amabilitatea de a mi-l oferi.

- Ei, lasă, să nu exagerăm, zise el, redevenind, cu o repeziciune uluitoare, omul care era în realitate. Îți repet, ceea ce fac eu nu se poate compara cu ceea ce făcea profesorul meu, de care ți-am povestit.

Își scoase mai întîi peruca, apoi sprîncenele false.

- Cam ăsta era Moldoveanu. Un tip la prima vedere închis, cu totul inaccesibil, dar care dacă deschidea gura și zîmbea, te cucerea, devenea irezistibil. M-a frapat acest lucru de cînd l-am întîlnit și de-asta am și acceptat să-i dau lecții. Fiindcă, trebuie să recunoști, darul de a cîștiga încrederea oamenilor nu ține numai de, eventual, bunătatea sufletească, ci și de anumite aptitudini actoricești. Nu?

- Bineînțeles, bineînțeles, am încuviințat, pregătindu-mă discret de plecare.

Înțelegînd că încerc să mă retrag într-un mod politicos, actorul îmi spuse că regretă că nu mai putem sta de vorbă, dar trebuie să ajungă la Televiziune, pentru o vizionare.

Ne-am luat rămas bun, promițîndu-mi în sinea mea că voi fi prezent la primul spectacol în care va juca. Mă impresionase foarte mult și, dacă

diferența de vîrstă dintre noi nu ar fi fost atît de mare, aș fi îndrăznit poate să-i propun să ne mai întîlnim, spre a mai sta de vorbă.

Am plecat de la casa de cultură, decis să-mi completez datele despre victimă acolo unde îl cunoștea foarte multă lume: la locul său de muncă.

Sediul acelei întreprinderi se afla destul de aproape, așa că m- am decis să merg pe jos.

Cu cît mă apropiam, cu atît planul ce-mi încolțise în minte mi se părea mai nebunesc, ca și cum ar fi ținut de cea mai pură literatură. Dar, nu se întîmplă de atîtea ori ca literatura să ni se pară o biată înșăilare față de monstruoasa fantezie a realității? Nu era deci cazul să renunț, chiar dacă ideea care-mi venise era din cale-afară de îndrăzneață, acordînd șansei un rol prea mare. În definitiv, de multe ori șansa contează... Doar în romane detectivul stă în fotoliu și, avînd la dispoziție toate datele, deduce fără greș cine este criminalul.

Cu astfel de gînduri am ajuns destul de repede la întreprinderea unde fusese angajat Moldoveanu. Era o clădire ca oricare alta și după cîteva minute am pătruns în biroul în care contabilul își exercitase meticuloasa profesie.

Întîmplarea făcea ca toți colegii victimei să fie oameni între două vîrste. Citisem într-un manual de psihologie că oamenii care au în jur de patruzeci de ani sînt mai ușor de interogat datorită capacității lor de a discerne rapid ceea ce este important din ceea ce știu. Dar tot atît de adevărat este că acești oameni sînt cei mai capabili de disimulare. Nu fusese oare și Moldoveanu din categoria lor? Ba da.

Colegii lui mă înconjuraseră, asteptînd politicoși întrebările mele. Ascultînd de o

inspirație, am început să le povestesc despre actorul care mă făcuse să văd un Moldoveanu multiplicat cu mijloacele artei. Am căutat să fiu cît mai sugestiv, pentru a le stîrni interesul. Și am reușit. Poate că cei ce mă ascultau erau amatori de teatru și văzuseră spectacole cu acel mare actor, sau poate, pur și simplu, reușisem să le transmit emoția pe care o încercasem eu însumi în fața lui.

- Iată ce aș vrea să vă rog, am spus în chip de încheiere. Mă interesează de fapt modul în care se comporta Moldovenu... Nu, nu este vorba despre profilul lui moral sau capacitatea profesională. Altceva mă interesează. Vreau să știu foarte bine cum mergea, cum vorbea, ce impresie făcea atunci cînd era văzut pentru prima oară de cineva.

Nici eu nu știam prea bine ce așteptam de la ei, dar ce aș fi putut spune altceva? Să le cer acestor funcționari, în mod sigur cu o fantezie de nivel mediu, să joace pentru mine o scenetă de felul aceleia pe care mi-o oferise cu puțin timp înainte actorul? Ar fi fost prea mult, cu siguranță. Sau poate mă înșelam? În fond în fiecare om zace un actor și cîți dintre noi nu am jinduit cîndva ca măcar pentru o clipă, să fim alții decît sîntem de fapt...

- Vreți să vi-l imităm și noi? mă întrebă unul dintre ei, amuzat.

- Cam așa ceva, am spus încurcat. Mă gîndesc că actorul acela l-a văzut pe Moldoveanu doar de cîteva ori, la repetiții. Dumneavoastră însă l-ați văzut de mult mai multe ori... Aveți o imagine mult mai exactă asupra lui. Mă înșel?

- Și prietena lui... mă completă un bărbat care nu vorbise deloc pînă atunci.

Părea foarte mic de statură. Capul de-abia i se vedea din spatele biroului.

- Da, am încuviințat, și prietena lui.

Bărbatul mic de statură era de fapt cocoșat. Intervenția lui avu darul să taie elanul celorlalți. Cîtva timp nimeni nu mai vorbi.Eu însă nu voiam să renunț la planul meu. Eram urmărit de ideea că trebuie neapărat să aflu cum era Moldoveanu în realitate.

Cu siguranță, dacă m-ar fi văzut, șeful meu ar fi calificat drept extravagante încercările mele. Ar fi clătinat sceptic din cap, spunîndu-mi că de data aceasta am sărit peste doi cai dintr-o dată, dar că este totuși de acord să-mi continui cercetările în modul pe care eu îl găseam nimerit...

Tot bărbatul mic de statură a fost acela care a depășit momentul mort al discuției.

- Eu cred că v-aș putea ajuta, a zis el, ieșind de după biroul acela prea înalt pentru statura lui.

- Vă rog, am spus încurajator.

- Uitați despre ce ar fi vorba, începu, căutîndu-și cuvintele spre a fi cît mai explicit. L-am văzut într-o zi pe Moldoveanu pe stradă, în vremea din urmă. M-a frapat faptul că mergea altfel. Da, își modificase oarecum mersul. Nu mai mergea cum știam noi...

- Dar cum mergea înainte?

- Cum să vă spun? Nu prea supravegheat. Avea o ținută destul de bună, dar i se întîmpla de cele mai multe ori să meargă cumva neglijent, aruncîndu-și picioarele într-un anume fel. Acum însă mergea altfel, controlat, ca un actor. Mîinile aveau mișcări egale, bustul era suficient de drept, privirea era îndreptată tot timpul înainte...

- Să știți că și eu am observat asta, interveni un bărbat înalt, care mi se păruse cel mai rezervat dintre colegii lui Moldoveanu. Dar nu pe stradă, ci pe aici, prin birouri, pe coridoare. Se vede treaba că punea în practică ce învăța acolo, la casa de cultură.

- Ați putea să-mi arătați cum mergea? I-am întrebat cu oarecare timiditate.

Mi s-ar fi părut oarecum nepotrivit să-l rog pe cocoșat să interpreteze rolul unui bărbat normal.

După anumite ezitări, bărbatul s-a decis și a făcut cîteva ture prin biroul destul de spațios pentru a putea permite o demonstrație.

Nu era nimic deosebit, firește, în acest mers pe care binevoitorul funcționar se străduia să mi-l înfățișeze cît mai sugestiv. M-am gîndit cu nostalgie la actorul de care mă despărțisem cu puțin timp înainte. Fără îndoială ar fi interpretat mult mai bine rolul unui bărbat de patruzeci și cinci de ani cu mersul studiat.

I-am mulțumit și m-am decis să schimb metoda, să execut eu însumi un fel de portret-robot, după indicațiile pe care cei de față urmau să mi le dea. În definitiv, fusesem și în liceu și la facultate un stîlp al cercului dramatic.

Le-am explicat, în consecință, ce aștept de la ei, apoi am început să mă învîrt prin birou, respectînd în linii mari "schița" pe care mi-o făcuse actorul.

Au urmat tot felul de discuții: nici unul dintre cei de față nu avea o părere identică cu a celuilalt. După nenumărate consultări și ajustări, au căzut de acord asupra unui singur fapt: că Moldoveanu adoptase în vremea din urmă un mers studiat. Cît privește felul de a rosti cuvintele, acum, că le atrăsesem atenția. . . Din relatările destul de încîlcite ale interlocutorilor mei, am dedus că Moldoveanu începuse să rotunjească într-un anume fel cuvintele, ceva metalic apăruse în vocea lui, de om obișnuit să comande. Apoi ar mai fi fost ceva... Niște inflexiuni de om preocupat, neatent, articulări neașteptate, onomatopeice.

- Ce să mai vorbim, conchise cocoșatul, se pregătea pentru cariera de șef.

Ceilalți riseră, apoi foarte repede redeveniră serioși, avînd în vedere că Moldoveanu nu mai era printre cei vii.

Am plecat oarecum edificat. Un singur gînd nu-mi dădea pace: de ce Maria Măgureanu nu pomenise absolut nimic despre "schimbările" pe care Moldoveanu le exersa?

Existau trei variante posibile. Prima, cea mai la îndemînă: pur și simplu, femeia nu avea spirit de observație. A doua: avea anumite motive să nu pomenească despre metamorfozele lui Moldoveanu. În fine, a treia: față de ea, Moldoveanu nu adoptase noua sa atitudine. Dacă mă gîndeam bine, a treia variantă era cea mai logică, avînd în vedere că Maria Măgureanu era o femeie cu o reală inteligență. Moldoveanu s-o fi gîndit că evită în felul acesta o serie de discuții obositoare.

Raționînd astfel, am renunțat să o caut deocamdată pe Maria Măgureanu și m-am îndreptat spre sediu.

Se făcuse ora douăsprezece.

A. era acolo. Avea un aer triumfător.

- Ei, ce-ai făcut? l-am întrebat din ușă.

- Am rezolvat. Am toate datele.

Entuziasmul din vocea lui m-a făcut să zîmbesc. L-am rugat să-mi povestească în detaliu cum decurseseră lucrurile. El atîta aștepta.

- Uite cum am procedat. Mai întîi am raționat intens...

Aici se opri și privi spre mine: nu cumva socoteam acest preambul prea șugubăț?!

I-am făcut semn să continue.

- Deci, am raționat intens. Apoi, după cum era logic, m-am dus și am obținut lista fotografilor particulari din oraș. Mi-am zis că ar fi prea complicat să încep o verificare a fiecăruia și ca urmare am căutat un procedeu de natură să-mi simplifice munca.

- Și l-ai găsit?!...

- Raționamentul meu a fost următorul: în fiecare cartier fotografii se cunosc între ei, deci este suficient să arăt fotografia cu semnul distinctiv unuia dintre ei, pentru a afla de cine a fost făcută.

- Este perfect logic, am încuviințat ironic, numai că uneori se întîmplă ca faptele să nu se prea supună logicii.

- Așa s-a și întîmplat, mi-a răspuns vesel, fără a lua în seamă ironia, dar numai în ultima parte a acțiunii mele. Pînă atunci lucrurile au mers strună.

- Bine, l-am întrerupt eu, dar chiar și așa aveai foarte mult de lucru. Dacă mergi după principiul acesta înseamnă că trebuie să împarți orașul în foarte multe zone și tot trebuie să pierzi timp...

- Exact. Trebuia să operez o nouă simplificare. M-am gîndit apoi la semnul acela ciudat pe care fotografia îl are pe verso. Era ceva neobișnuit. Eu, cel puțin, nu am mai văzut așa ceva niciodată. Mi-a trecut prin cap că o fi vreun obicei vechi al unor fotografi de a-și pune o asemenea emblemă hieroglifică. Din moment ce lucrul nu e nou, decurge că e vechi.

- Ai o logică imbatabilă, nimic de zis, am rostit pe un ton fals admirativ.

- Deci, conform acestui raționament, înseamnă că fotograful care a făcut poza este un om bătrîn, care folosește metode ieșite din uz de cine știe cînd.

- Dar și bătrîni sînt mulți...

- Așa este. Oricum, mă aflam totuși mai aproape de ceea ce mă interesa. Și mai aveam o posibilitate. Aceea de a consulta un specialist. Și cine e mai specialist decît Marinescu, colegul meu de promoție? Eu cel puțin nu cunosc un altul care să știe atîtea în domeniul ăsta. Așa că m-am dus la el și, cu promisiunea unei halbe, i-am arătat fotografia.

- Și ce-a zis?

- Mai întîi, nimic. A tot privit-o dintr-o parte și din alta. S-a uitat la ea cu lupa, ba a pus-o chiar și la microscop. În cele din urmă, a dat verdictul: fotografia fusese făcută cu un aparat foarte vechi, cum astăzi nu se mai prea găsesc.

- Ți s-a confirmat, deci, ipoteza cu fotograful bătrîn, care folosește un aparat bătrîn și înscrie pe spatele fotografiilor sale o hieroglifă bătrînă. Și, mai departe? Cum ai procedat?

- Alte simplificări nu am reușit să operez. Așa că am stabilit o listă de fotografi foarte în vîrstă, adică trecuți de șaizeci de ani...

- Și ți-ai dat seama, dintr-o dată, că și aceștia sînt prea mulți...

- Într-adevăr, consimți mirat A. Atunci nu mi-a mai rămas, și asta doar pentru a fi consecvent, decît să elimin de pe această listă și pe cei care aveau sub șaizeci și cinci de ani. De data aceasta rezultatul pe care l-am obținut a fost dintre cele mai promițătoare.

- Bine, dar toată povestea aceasta putea să pornească de la o greșeală. Nu te-ai gîndit la o asemenea posibilitate?

- M-am gîndit, cum să nu. Dar mi-am zis că mai întîi trebuie să fac apel la logică și apoi la mijloacele unei operații de rutină. Întîmplarea a făcut ca raționamentul meu să fie exact.

Glasul lui A. vibra de satisfacție.

- Bun, am schimbat eu vorba, relatează-mi finalul, ultimul episod al serialului.

- Am luat bătrînii la rînd. M-am înarmat cu fotografia, și Gică a făcut tot posibilul să fim cît mai operativi. La al șaptelea fotograf am dat de firul cel bun.

- Ai dat chiar peste cel care i-a făcut fotografia lui Moldoveanu?

- Nu chiar peste el, ci peste unul care îl cunoștea pe cel care imprima semnul acela ciudat pe spatele fotografiilor pe care le executa.

- Și apoi?

- Am ajuns în cele din urmă la un bătrîn de vreo optzeci și cinci de ani. Rar mi-a fost dat să văd o asemenea vitalitate. S-a lăsat de meserie doar din plictiseală, așa mi-a spus. Zicea că a simțit la un moment dat, în urmă cu cîțiva ani, că i s-a urît și că vrea să se odihnească. I-am pus poza în față și pe moment și-a adus aminte pentru cine o făcuse.

- Avea o asemenea memorie?! Parcă e prea de tot.

- Adevărul este că am avut și puțin noroc, S-a întîmplat ca femeia din fotografie să locuiască pe aceeași stradă cu bătrînul, să-i fie vecină.

- Evident, pentru ca totul să meargă în continuare ca pe roate, femeia era acasă și s-a oferit să-ți povestească tot ce te-ar fi interesat.

- Da, exact așa s-a întîmplat. Am avut în continuare un noroc cum se nimerește doar o dată la cîțiva ani.

- În definitiv, de ce să nu avem și noi cîte un noroc, nu?

- Într-adevăr, conveni A. cu un aer modest.

- Și?! Ce ți-a spus în legătură cu fotografia?

- Este o poveste întreagă. Foarte interesantă.

- Să auzim. Dar pe scurt. Și așa am pierdut cam mult timp cu peripețiile prin care ai trecut.

- Am înțeles. Femeia se numește Chebac Maria. Copilul din fotografie s-a făcut mare și se numește Petrică. Soțul acestei femei, Chebac Petre, a ieșit de curînd de la închisoare. Și-a început detenția în urmă cu cinci ani.

- Interesant. Dar care este rolul lui Moldoveanu aici?

- La început femeia n-a prea vrut să-mi dea amănunte, însă pînă la urmă mi-a spus că atunci cînd Chebac a fost condamnat, Moldoveanu a fost unul dintre martorii acuzării.

- Pentru ce a fost condamnat?

- Pentru delapidare. A fost gestionar la o Alimentară. După cîte mi-a spus femeia, Moldoveanu a făcut parte din comisia care a verificat gestiunea și a descoperit niște chichițe, niște subtilități pe care Chebac le folosea spre a muta banii în buzunarul său. Se pare că, dacă Moldoveanu ar fi voit să tacă, lucrurile s-ar fi putut mușamaliza, sau, în orice caz, suma delapidată ar fi reieșit ca fiind cu mult mai mică. El nu a tăcut și Chebac a primit o condamnare destul de mare.

- Pînă aici lucrurile sînt clare. Dar nu am aflat încă nimic cu privire la fotografie.

A. deschise gura să-mi răspundă. L-am oprit cu un gest. Fără un cuvînt, ieși din birou. Peste circa zece minute se întoarse purtînd cu dexteritate o tavă cu două cești aburinde.

- Merităm cîte o cafea, orice s-ar spune, am reînceput eu conversația. Mai ales tu, care, iată, în cîteva ore ai aflat o poveste ce promite să devină din ce în ce mai încîlcită.

- Nu-i chiar așa. După terminarea procesului, după ce Chebac a făcut și recurs, fără nici un rezultat, Moldoveanu, cuprins, se pare, de

remuşcări, s-a gîndit s-o ajute pe soţia lui. A început prin a-i face o vizită protocolară. Ea i-a spus vreo cîteva cam de dulce, dar în cele din urmă şi-a zis că dacă acel domn înţelege să-i dea nu numai un ajutor moral, ci şi anumite sume de bani, este cazul să-l privească mai binevoitor.

- Cum arată femeia aceasta, nevasta lui Chebac? E frumoasă?

- M-am gîndit şi eu dacă între ei nu au fost şi relaţii de altă natură. Nu pot să-mi dau prea bine seama. Este o femeie cam necizelată, dar s-ar putea să placă unui amator de frumuseţi fruste.

- Şi cu poza, cum a fost? Cînd au făcut-o?

- Femeia nu-şi mai aduce aminte exact împrejurările în care s-au fotografiat împreună. În orice caz, a fost într-o duminică sau într-o zi de sărbătoare. Atît îşi mai amintea. S-a mirat foarte tare cînd a văzut că Moldoveanu aşezase fotografia, mărită, la loc de cinste.

- Deci ţi-a spus că l-a vizitat pe Moldoveanu...

- O singură dată a fost la el. Pentru un motiv pe care se jena să mi-l spună.

- Probabil ca să-i ceară nişte bani.

- Aceasta a fost şi impresia mea.

Am rămas cîtva timp dus pe gînduri. Petrescu spusese bine: lui Moldoveanu îi plăcea să inventeze diferite istorioare, pentru uzul cunoscuţilor. Poza nu era deci rezultatul unui simplu capriciu duminical cum lăsase să se înţeleagă: un bărbat celibatar se fotografiază în compania unei femei abia atunci cunoscute, cu copilul ei, pentru a satisface gustul mamei sale, care ţine să-l vadă în chip de tată de familie.

- Îmi închipui că ai încheiat discuţia într-un mod corespunzător...

- Da, zise bravul A. Mîine va veni aici împreună cu soţul ei. La ora opt dimineaţa.

- Excelent. Te rog să faci în așa fel încît familia Chebac să se întîlnească aici, mîine, cu Predescu Marcela, Dubău Angela și Petrescu Ion.

- Crezi că?...

Nu i-am mai răspuns la această întrebare, preferînd să-l las în ceața presupunerilor.

Eram sigur că bărbatul îmbrăcat sărăcăcios pe care vecinii îl văzuseră în preajma locuinței lui Moldoveanu era chiar Chebac.

Verificarea era însă absolut necesară.

Se făcuse ora prînzului. Mi-am zis că ar fi nimerit să-l invit pe A. la restaurant. După o masă copioasă ipotezele noastre aveau să se înlănțuie cu o și mai mare repeziciune.

A. nu m-a refuzat și, în felul acesta, ne-am instalat cît se poate de confortabil la una din mesele restaurantului "Lido". Cît timp am mîncat, ne-am abținut de la orice fel de comentarii. Dar la cafea armistițiul a fost încheiat.

- Uite, băiete, am început eu, despre ce este vorba. Mă intrigă foarte mult cuvintele pe care Dubău le-a rostit în timpul delirului său.

- Care sînt?

- De fapt, un procent.

- O fi vreun avar și se gîndește la economiile lui și la dobînzile pe care urmează să le încaseze...

- Nu prea îmi vine să cred.

- Dar care sînt cifrele, procentul?

- Pur și simplu, Dubău a spus de cîteva ori "șaptezeci și cinci la sută".

- Doar atît?

- Atît și nimic mai mult.

- Foarte ciudat. Un om cînd delirează spune de obicei numele soției sale sau o strigă, eventual, pe maică-sa...

- Ai dreptate. Nu prea este potrivit pentru un om care delirează să spună asemenea cuvinte. Îmi vine să cred mai degrabă că, atunci cînd le-a rostit, omul nu era chiar atît de inconștient. Ce zici?

- S-ar putea să fie așa, zise A. gînditor. Dar cred că medicii nu se puteau înșela. Nu confundă ei un om inconștient cu unul în stare de luciditate.

- De fapt, se poate ușor constata starea lui Dubău după banda de magnetofon. Cred că era într-adevăr inconștient. Avea o voce foarte ciudată, parcă venită de la mare depărtare...

- Dar din tonul cu care cuvintele erau rostite se putea deduce ceva? Din inflexiunile vocii?

- E greu de spus... În afara faptului că părea slabă, emisia vocală, ca să zic așa, nu prezenta nimic deosebit.

- Ai spus totuși că era ciudată, dacă-mi permiți, îmi atrase atenția A.

- Ei bine, da, am spus că era ciudată. Dar nu putem spune întotdeauna pentru ce un lucru sau altul sînt ciudate. Apoi modul în care am recepționat această voce a fost dintre cele mai neobișnuite... Să recapitulăm: o crimă făptuită printr-o explozie cu nitroglicerină; un accidentat care delirează la spital; o asistentă care joacă rolul reporterului și ia un interviu; un căpitan care ascultă banda și află în afara unor suspine și gemete înăbușite niște cifre reprezentînd un procent bizar. Trebuie să recunoști că tot acest ansamblu îmi dă dreptul să rostesc cuvîntul "ciudat", fără a fi obligat să explic de ce l-am folosit pe ăsta și nu pe altul. Și-apoi, este știut că în timpul somnului sau în stările de inconștiență de altă natură vocea este uniformă, fără inflexiunile emoționale din timpul stării de veghe. Am sau nu dreptate?

- Ai.

- Mă bucur că am reușit să te lămuresc. Nu de alta, dar în timpul digestiei controversele sînt cel mai puțin indicate.

- Ai perfectă dreptate. O mătușă a mea...

Și se opri, deoarece privirea pe care i-am aruncat-o îi tăie pe loc cheful pentru digresiuni.

- Dacă-mi permiți, schimbă brusc vorba, nu este exclus ca procentul rostit de Dubău în somn, adică în starea de inconștiență, să nu aibă absolut nici o legătură cu ceea ce ne interesează pe noi.

Evident, este posibil. Dar ceva îmi spune că aceste cuvinte ascund o informație de cea mai mare importanță pentru ancheta noastră. Totul ar avea un înțeles, dacă ar fi după cum am spus mai înainte.

- Cum adică?

- Adică Dubău să fi rostit acele cuvinte fiind conștient. De ce să nu se înșele o dată și cineva de specialitate? Mă refer la medicii și asistentele care au stat în preajma lui. Totul este posibil.

- Și dacă lucrurile stau astfel, ce ipoteză ai lansa?

- Ei, uite, nu este încă momentul să ți-o spun. Este ceva din cale afară de fantezist. Aproape că nici mie însumi nu îndrăznesc să-mi mărturisesc o asemenea idee.

- Mă faci curios, îmi reproșă A.

- Nu e bine să fii prea curios, i-am spus zîmbind.

În aceeași zi, m-am decis să-l vizitez pe bătrînul profesor despre care îmi vorbise soția lui Dubău. Fără a mai da telefon, m-am îndreptat spre strada Centaurului.

În timp ce consultam lista cu numele locatarilor, a trecut pe lîngă mine un bătrîn înalt

și slab, cu privire pătrunzătoare, complet încărunțit.

După felul degajat în care intrase mi-am dat seama că locuiește acolo. Era greu de presupus existența a doi bătrîni intelectuali, care se țin foarte bine, în cele opt apartamente ale imobilului. L-am întrebat deci direct dacă este profesorul Epaminonda Boboc. Mi-a confirmat și apoi, după ce i-am spus ce doresc, m-a invitat cu amabilitate sus.

Ocupa o garsonieră spațioasă. Camera, de vreo treizeci de metri pătrați, era ticsită de aparate și de recipiente, închipuind un adevărat laborator de chimie. Patul bătrînului se ghicea într-un colț al încăperii, în spatele unei draperii. În ciuda aglomerării de obiecte, domnea o curățenie perfectă.

După cum aveam să aflu, trăise întotdeauna singur. Bătrînul profesor era un om deosebit de simpatic. Cu un aer patern m-a sfătuit să mă căsătoresc, mi-a făcut confesiuni cu privire la pasiunea lui pentru chimie, care îl împiedicase, cîndva demult, să întemeieze el însuși o familie. În cele din urmă, am ajuns la ceea ce mă interesa: relația lui cu Dubău, fostul său elev. Am aflat astfel că Dubău avea încă din liceu o foarte mare atracție pentru chimie și că trecerea timpului nu i-o alterase prea tare. Venea pe la el destul de des și puseseră la punct cîteva experiențe interesante. Cu mai multă vreme în urmă Dubău îi mărturisise că dorește să-și facă un laborator, solicitîndu-i profesorului anumite substanțe și reactivi.

În timp ce profesorul vorbea, mîzgăleam mașinal formulele substanțelor pe care i le dăduse lui Dubău. Era un fel de test pentru cunoștințele mele de chimie anorganică învățate în liceu.

M-am despărțit de pasionatul chimist Epaminonda Boboc, nu înainte de a-l ruga să-mi spună data ultimei vizite a lui Dubău. Avusese loc cu circa un an înainte de accident.

În ziua următoare, cea de a treia zi a cercetării mele, urmau să se lămurească o serie de lucruri.

Primul care a intrat în biroul meu, fix la ora opt, a fost Chebac, omul care intrigase prin prezența lui la locul crimei. Ce căutase, de fapt, acolo? Nu părea cel mai indicat pentru o răzbunare atît de complicată. Dar parcă poți să știi de unde sare iepurele?

I-am făcut semn să se așeze pe scaunul din fața biroului meu.

- Ia spune Chebac, l-am luat la sigur, unde ai fost alaltăieri pe la ora patru după-amiază?

Era neras, cămașa pe care o purta părea să nu mai fi fost schimbată de multe zile. O cravată cam slinoasă îi completa ținuta. În rest nu avea aproape nimic care să șocheze. Un bărbat oarecare, de vreo patruzeci de ani, în a cărui privire servilă se deslușeau anumite răbufniri de orgoliu. Venise împreună cu soția lui. Ea aștepta afară. M-a privit încurcat.

- Vă spun, să trăiți. Chiar am vrut să viu eu singur la dumnevoastră pentru povestea asta, dar n-am avut timp.

- Bine. Ia spune toată tărășenia. Ce căutai acolo?

I-am oferit o țigară. Și-a aprins-o, ascunzînd flacăra chibritului în căușul palmei, de parcă ar fi bătut vîntul, și a tras cîteva fumuri.

- Uitați cum a fost, să trăiți. Acum cîteva zile m-am întîlnit cu Moldoveanu pe stradă. El mi-a făcut mie un rău acum cîțiva ani. Dumneavoastră știți cum a fost treaba...

- Știu.

- Eu am vrut să trec mai departe. Ce era să mai stau de vorbă cu el? Trecuseră cîțiva ani, nu-i mai purtam pică, mai ales că nevastă-mea mi-a spus că în timp ce eu am lipsit, a mai ajutat-o cu bani...

- Și?

- M-a oprit el. M-a întrebat ce mai fac, cînd am ieșit. I-am spus, ce era să fac!...

Chebac se opri cîteva secunde, încruntîndu-se, ca și cum și-ar fi amintit ceva neplăcut.

- Și după aceea?

- După aceea m-a invitat să bem ceva. M-am dus. Nu prea eram în apele mele și m-am gîndit că dacă beau mă mai înveselesc.

- Ce-ați băut?

- M-a întrebat ce doresc. Am zis că vreau o votcă. A cerut din cea mai scumpă.

- El a băut?

- Da.

- Și v-ați întins la băutură, nu?

Chebac mă privi mohorît.

- Da, am băut cam mult. De la un timp a început să bea și el. Am stat acolo pînă seara.

- Și despre ce ați discutat?

- Despre unele și despre altele. Mi-a povestit despre nevastă- mea, cum s-a dus să o caute după ce am plecat și cum i-a dat bani. De la un timp eu m-am cam înfuriat. Băusem și prinsesem curaj. I-am spus cîteva. I-am spus că a fost porc atunci, demult, cînd m-a înfundat fără ca eu să fiu vinovat.

- Lasă poveștile, Chebac! Lasă poveștile! Am dosarul dumitale și știu cît de "nevinovat" ai fost. Moldoveanu nu și-a făcut decît datoria. n-are rost să te încăpățînezi și acum, după ce ți-ai executat pedeapsa.

- Nici dumneavoastră nu mă credeți, dom căpitan, se lamentă Chebac, cu voce plîngăreață. Dacă vă spun că nu am fost vinovat, adică nu am avut toate lipsurile pe care mi le-a pus în circă Moldoveanu...

- Bine, dar a fost și o contraexpertiză, cerută de avocatul dumitale. Rezultatele ei au fost identice cu acelea pe care le-a obținut Moldoveanu.

Chebac făcu un gest nedefinit. L-am privit îngîndurat. Fără îndoială făcea parte din categoria celor incapabili să recunoască infracțiunea sau delictul pe care le-au săvîrșit. Un psihiatru îmi explicase cîndva că aceasta este o maladie: din memorie, sau mai precis din conștiință, se șterg anumite porțiuni. Prin toate celelalte componente ale personalității lor, indivizii apar ca perfect normali, motiv pentru care nici nu sînt considerați, de fapt, bolnavi mintal. Am renunțat, deci, să mai dezgrop niște întîmplări petrecute într-un trecut care, pentru mine, nu mai avea nici o importanță.

- Bine, Chebac, să lăsăm asta. Spune mai departe cum a decurs întîlnirea cu Moldoveanu.

Privi cu jind spre pachetul de Snagov de pe biroul meu.

- Știți, am uitat azi-dimineață să-mi cumpăr. M-am grăbit să nu întîrzii...

I-am oferit încă o țigară. Trecu rapid prin transa aceea ciudată, ca toți fumătorii pasionați atunci cînd trag primul fum, și reîncepu să povestească:

- V-am spus că la un moment dat, după ce băusem destul de mult, m-am cam înfuriat și i-am amintit de întîmplările acelea de demult. Cred că l-am și înjurat. Nu s-a supărat și m-am mirat în sinea mea cum de nu mă lasă acolo și pleacă. Se uita lumea la noi. Eu îl înjuram, îl făceam

troacă de porci, dar el părea foarte calm și căuta să mă liniștească. Era nemaipomenit de calm. Îmi tot spunea la ureche că mă face om dacă termin cu prostiile, că o să aibă el grijă de mine și altele de-astea...

- Și mai departe?

- Pînă la urmă m-am liniștit. Omul a cerut și ceva de mîncare. Am mîncat, am mai băut și niște șprițuri. Știți cum e omul la beție. Nu l-am mai înjurat, mi s-a părut chiar simpatic de la un timp. Am mai stat ce am mai stat și după aceea am plecat împreună spre locuința lui. L-am condus o bună bucată de drum. N-a vrut să ia tramvaiul și nici vreun taxi, și bani avea destui, avea un purcoi de sute, zicea că îi face bine dacă merge pe jos, că are colesterol și asta îl ajută. După aceea eu am luat un troleibuz și m-am dus acasă.

- Asta-i tot?

- Nu. Vă spun, vă spun...

I-am oferit o nouă țigară. Pe precedenta o terminase rapid. Dispăruse, pur și simplu, din mîna lui.

- Să vedeți cum a fost. Înainte de a ne despărți mi-a zis să trec pe la el pentru ca să-mi dea ceva pentru copil. Cred că voia să-mi dea niște bani. M-am mirat de ce nu-mi dă atunci, pe loc, dacă tot vrea să-mi dea. Am vrut să-i spun, dar mi-a fost jenă. M-am gîndit că poate banii pe care îi avea la el îi trebuiau pentru altceva...

- Ți-a spus o dată anumită cînd să-l vizitezi ?

- Nu. Mi-a spus doar că el vine de la serviciu la ora trei și jumătate și că după această oră pot să-l găsesc în fiecare zi. Dar eu aveam interes să merg cît mai repede. Așa că m-am dus chiar a doua zi.

- Deci te-ai întîlnit cu el luni.

- Da.

- Și te-ai dus alaltăieri.

- Da. Cînd am ieșit de la serviciu, că m-am angajat de vreo cîteva săptămîni, m-am gîndit să mă duc la el, că niște bani în plus nu puteau să-mi strice, știți dumneavoastră cum e omul, lacom.

- Cînd ai ajuns acolo?

- Nu știu exact, că ceasul îmi este la reparat. De-abia mîine îl scot. În jur de patru. Cam așa.

- Spune-mi tot ce ai văzut!

- Am văzut niște lume. Cînd eram pe la capătul străzii am auzit explozia. Mi-am zis că o fi explodat vreun cauciuc de la o mașină. După aia, cînd m-am apropiat, am văzut fumul care ieșea tocmai din locuința unde aveam eu treabă. Am mai căscat și eu gura pe acolo și după aceea am plecat. Ce era să fac? Cel de la care așteptam eu niște albastre nu mai era.

- De unde ai aflat că a murit Moldoveanu?

- Păi, vorbea lumea pe sală... Am auzit și eu de la ei...

- Cînd veneai spre locuința lui Moldoveanu te-ai întîlnit cu cineva?

- Să mă gîndesc puțin. Strada era cam pustie. Cred că am văzut doar niște copii care se jucau mai departe, dincolo de locuință...

- Gîndește-te bine! N-ai mai văzut pe altcineva?

De data aceasta Chebac își luă singur o țigară din pachetul care rămăsese pe marginea biroului, în apropierea lui. Părea mai bine dispus decît la începutul discuției. Probabil că ceva din atitudinea mea îl făcea să creadă că era în afara bănuielilor.

- Ba da, ba da... îmi amintesc. M-am întîlnit cu un bărbat cam de vîrsta mea. Era într-un fîș de-ăsta, sau cum îi zice, de culoare albicioasă. Cu reverele late și cu cordon.

Spunînd ultimele cuvinte, Chebac avu un gest de ciudă, probabil în legătură cu eleganța celuilalt.

- Cum arăta?

- Era un tip destul de înalt, cam bronzat, cu mustăcioară.

- Cum era, blond, brunet, șaten?

- Era brunet.

- Ți s-a părut că se grăbește, sau că vrea să se ascundă?

- Nu, deloc. Mergea normal. Cînd a ajuns la cîțiva pași de mine, și-a aprins o țigară.

I-am spus lui Chebac că este liber și am chemat-o pe soția lui.

Arăta altfel decît în fotografia pe care Moldoveanu avusese fantezia să o atîrne pe unul dintre pereții locuinței sale. Avea o privire obosită. O tristețe adîncă plutea peste trăsăturile ei, de altfel destul de fine.

Am poftit-o să ia loc.

- Spuneți-mi, vă rog, i-am adresat prima întrebare, ce fel de om era Moldoveanu? După cît se pare, cu dumneavoastră s-a purtat bine.

- N-am ce zice, s-a purtat foarte bine. Deși nu știu de ce a fost atît de cumsecade. Poate că l-a mustrat conștiința. Știți, i-am povestit și colegului dumneavoastră, el l-a băgat la apă pe bărbatul meu, atunci cînd a fost găsit cu lipsă în gestiune...

- V-a dat bani?

- Da, m-a ajutat de cîteva ori cu bani. Cînd soțul meu a fost arestat, eu nu lucram nicăieri, eram casnică. Pînă m-am angajat undeva a trecut un timp. Atunci am avut greutăți.

- Considerați că, într-adevăr, Moldoveanu a fost vinovat de arestarea soțului dumneavoastră?

Femeia nu-mi răspunse imediat. Ezita, fără îndoială, între pasiune și datorie, ca o eroină descinsă din teatrul clasic. Pasiunea era, evident, pentru soțul și tatăl copilului, iar datoria, aceea de a recunoaște vinovăția fostului gestionar întors din detenție.

- Dacă e să fiu sinceră, zise ea în cele din urmă, nu prea cred ce spune Petre, soțul meu. Nu se poate să se fi înșelat atîta lume și numai el să fi avut dreptate...

- Într-adevăr.

- Așa este, ce mai la deal la vale. A fost vinovat și și-a primit pe merit pedeapsa. Degeaba tot spune el că domnu' Moldoveanu l-a înfundat fiindcă avea ceva cu el.

- Cum a fost cu poza aceea? Cum ați ajuns să vă fotografiați?

Femeia avu un zîmbet fugar, ca pentru o amintire plăcută.

- Cum să fie? A venit într-o duminică la noi. I-a adus nu mai țin minte ce lui Petrică și după aceea ne-a invitat la plimbare. Trecînd prin fața dughenei lui moș Paul, așa îl cheamă, eu am adus vorba despre vîrsta lui. Am spus că, ce bine se ține, deși este trecut de optzeci de ani, noi cînd o să fim ca el, dacă o să ajungem, nici pe departe n-o să arătăm ca el...

- Și Moldoveanu a propus să vă fotografiați toți trei.

- Da. Mie nu mi s-a părut că ar fi ceva rău în asta. Moșul a fost de acord, deși prăvălia nu era deschisă. Am intrat prin curte. Ne-am fotografiat. Asta este tot...

- Aș avea o ultimă întrebare, ceva mai delicată, am început, precaut. Credeți că soțul dumneavoastră mai avea și alte motive să fie

supărat pe Moldoveanu în afară de povestea aceea veche cu controlul gestiunii? Mă refer la perioada de după ieșirea din închisoare.

- Știu la ce vă gîndiți, îmi răspunse prompt femeia, înroșindu-se ușor. Să știți însă că n-a fost nimic între mine și răposatul. Nu-mi place să mă jur, dar vă rog să mă credeți. Bănuiala asta a avut-o și soțul meu după ce s-a întors. Eu i-am povestit din prima zi despre vizitele lui Moldoveanu, dar cred că vecinii i-au spus cine știe ce minciuni...

- De fotografie știa?

- Eu nu i-am spus, dar a aflat din altă parte. Nu știu de la cine. Putea să afle de la vecini, sau chiar de la moș Paul, care de cînd nu mai lucrează stă toată ziua la taclale, cu cine apucă. Povestea asta l-a enervat cel mai tare. A spus că ăsta este un semn foarte clar...

Femeia era destul de inteligentă și părea superioară în multe privințe soțului ei.

- L-ați auzit pe soțul dumneavoastră vorbind în ultima vreme despre intențiile sale de a se răzbuna pe Moldoveanu? La beție n-a spus nimic în acest sens?

Maria Chebac mă privi cu ochii măriți, dintr-o dată palidă.

- Cum vă gîndiți la una ca asta, șopti ea. Este imposibil. Petre nu e omul...

Și vorbele i se stinseră într-un suspin.

Ia te uită, mi-am zis cu oarecare nostalgie, ce înseamnă o soție devotată. Chebac este iubit de nevastă-sa foarte tare, deși are aerul unui terchea-berchea.

Bineînțeles nu era momentul să reflectez asupra condiției mele de celibatar în vîrstă de treizeci și patru de ani, așa că am condus-o pe Maria Chebac pînă la ușă și l-am rechemat în birou pe soțul ei.

Buna dispoziție din ultima parte a dialogului nostru nu-l părăsise. Își procurase țigări și fuma de mama focului. Mi-a cerut tacit încuviințarea de a intra cu țigara aprinsă în birou. I-am dat-o.

Apoi a fost introdusă doamna Predescu, bătrîna mătușă a lui Moldoveanu. Părea întru totul refăcută. Îmbrăcată toată în negru, mă privea cu bunăvoință: Asta e viața, n-avem ce face, păreau să-mi spună ochii ei. Eram de acord doar cu prima parte a acestei constatări.

Am invitat-o să ia loc. S-a așezat pe cel de-al doilea scaun din fața biroului meu, exact în fața lui Chebac. Acesta își aprinsese o nouă țigară. Doamna Predescu avu o mică tuse. Bine crescut, Chebac sări ca ars și se grăbi s-o stingă.

- Doamnă, îl recunoașteți pe cel ce se află în fața dumneavoastră?

- Nu-l cunosc, zise ea cam înțepată, nu l-am văzut în viața mea.

În clipa aceea mi-am dat seama că făcusem o gafă. Era normal ca bătrîna să nu-l fi văzut pe Chebac, din moment ce acesta sosise după producerea exploziei și plecase înainte ca doamna Predescu să-și fi revenit din leșin și să fi părăsit locuința lui Petrescu. Eram absolut incalificabil. Memoria îmi jucase o mică festă. Dacă ar fi aflat, cu siguranță aș fi devenit ținta ironiilor colegilor mei pentru cel puțin un an. Așa îmi trebuia, dacă făceam pe grozavul și refuzam să utilizez clasica agendă în care cei din profesia mea își notează faptele cele mai importante ale cazurilor pe care le anchetează.

M-am grăbit, în consecință, să dreg ceea ce stricasem.

- Bine, Chebac, poți să ieși. Mai așteaptă puțin pe culoar.

- Am înțeles, să trăiți, zise milităresște Chebac și imediat dispăru pe ușă.

- Cînd este înmormîntarea, doamnă Predescu?

Întrebarea mea păru că o surprinde.

- Astăzi după-amiază la ora trei.

După ce am aflat cimitirul unde urma să aibă loc tristul eveniment i-am mai pus cîteva întrebări, apoi mi-am luat rămas bun de la ea.

Deși Chebac nu ascunsese că se aflase în preajma locuinței contabilului în timpul exploziei, l-am confruntat cu Dubău Angela și Petrescu Ion.

Amîndoi l-au recunoscut imediat pe fostul gestionar. Iată un capitol încheiat, mi-am zis, satisfăcut.

Pe Angela Dubău am rugat-o să mai rămînă.

- Cum se mai simte soțul dumneavoastră? Aseară am dat un telefon, dar n-am aflat mare lucru de la medicul de gardă. Ce mai e nou?

Ar fi trebuit de la bun început să-mi dau seama că starea lui Dubău numai bună nu era după cearcănele adînci de sub ochii înlăcrimați ai soției .

- Am fost dimineață la spital. Starea lui s-a agravat dintr-o dată. Are inima cam slabă, așa mi-au spus...

Se opri făcînd eforturi să-și stăpînească lacrimile.

- Bine, doamnă, am încercat s-o liniștesc, dar eu am vorbit ieri cu un medic și mi-a spus că sînt șanse foarte mari să scape.

Angela Dubău se mulțumi să clatine îndurerată din cap, fără a mai rosti vreun cuvînt.

- Veți merge astăzi la înmormîntarea lui Moldoveanu?

- Da, o să merg. Deși soțul meu se află într-o stare atît de gravă, cred că e de datoria mea să mă duc. Moldoveanu ne-a fost un foarte bun prieten. V-am povestit și data trecută cît ne-a ajutat...

Angela Dubău dovedea, prin cîteva amănunte ale vestimentației sale, că moartea lui Moldoveanu o afectase. Purta ciorapi negri, fustă de aceeași culoare și o bluză de un gri atît de închis încît părea și el aproape negru.

Am condus-o spre ieșire pe soția nefericită a lui Dubău, încurajînd-o cu cîteva fraze de circumstanță.

Aproape imediat după plecarea ei a apărut A. Trecuse pe la spital, pentru a afla vești despre Dubău.

- Ei, care este situația? I-am întrebat în chip de bun venit. Soția lui mi-a spus că lucrurile merg către un deznodămînt funest. Așa este, sau exagerează?

- Nu prea exagerează, spuse A. clătinînd semnificativ din cap. Nu exagerează deloc. Se pare că omul e pe ducă.

- Și-a recăpătat cunoștința?

- Nici vorbă. N-aș vrea să cobesc, dar după toate aparențele, singura declarație pe care o vom avea de la Dubău va fi procentul acela ciudat și nimic altceva.

- Cam puțin. Dar ce putem face? În fine, am schimbat eu vorba, am o foarte plăcută surpriză pentru tine.

- Ce surpriză? zise A. înviorat.

- Vei pleca în Deltă. Și anume chiar astăzi. De fapt, peste patruzeci și cinci de minute.

Brusc, fața lui se lungi cu cîțiva centimetri.

- Bine, dar eu nu sînt pregătit.

- De unde știi că nu ești pregătit? Ești pregătit.

Și i-am arătat cu un gest triumfător o mică valiză aflată în spatele cuierului.

- Bine, dar asta este valiza mea!

- Evident, Și nu înțeleg de ce te miri așa. Doar ești tare la logică.

- Și ea ce a zis?

Adică Gina, soția lui.

- N-a comentat. Ți-a pregătit cele necesare și nimic mai mult. Gică le-a adus.

- Bine, dar puteai să-mi spui că trebuie să plec în Deltă de ieri...

- Băiete, mi-am îngroșat eu vocea, nu-ți dai seama că sîntem oameni și nu roboți? Aseară nu știam ce știu astăzi. Asta-i tot. Mai ai vreo întrebare?

- Am înțeles, să trăiți, declară el ritos.

- Așa te vreau, i-am spus în chip de felicitare și i-am întins ca pe o diplomă biletul pentru avionul care avea să-l ducă la Tulcea.

- Fii atent acum, am continuat. Iată ce ai de făcut. Am reușit să stabilesc locul unde mergea Moldoveanu la pescuit. În Tulcea te va aștepta un coleg de-al nostru, care te va conduce la locul cu pricina. Moldoveanu a fost în Deltă în vara aceasta în iuna iulie, între optsprezece și douăzeci și cinci. El are, în localitatea în care vei ajunge, o gazdă, un pescar la care trage totdeauna. Vei discuta cu el, vei discuta și cu alți localnici care l-au cunoscut. Există motive să credem că în vara acestui an șederea lui Moldoveanu în Deltă a avut anumite ciudățenii, ca să zic așa. Află-le băiete, află-le!

- Să trăiți, le voi afla, salută oficial simpaticul meu prieten, locotenentul A.

Părea că această călătorie începe să-i surîdă.

- Iartă-mă că nu te conduc la avion, i-am spus, dar...

Fără o vorbă, îmi expedie rapid unul dintre acele zîmbete rezervate de obicei amicilor, înșfăcă valiza și dispăru.

Mi-am propus să particip la înmormîntarea lui Moldoveanu. Nu aveam nimic precis în vedere, dar este știut că în împrejurări de felul acesta, cînd oamenii se comportă după un anume tipic, există posibilitatea unor revelații. Înmormîntarea, ca și nunta, este un fel de spectacol în care fiecare își cunoaște cu precizie rolul: dar în culisele lui, un observator atent, cum sînt eu de pildă, poate descoperi anumite lucruri...

Desigur, aceste motive nu erau suficiente pentru a explica decizia mea. Mai era însă ceva, acel imponderabil numit fler. Ei bine, tocmai flerul, pe care orice bun detectiv îl are, mă îndemna să particip la ceremonia funebră.

Mai aveam destul timp pînă atunci, suficient pentru a lămuri un aspect lăsat pe un plan secundar pînă în acel moment: identificarea bărbatului în impermeabil văzut de doamna Predescu, a cărui prezență mi-o confirmase și Chebac. S-ar fi putut ca el să se afle chiar printre cunoștințele celor ce locuiau în același imobil cu victima.

Am făcut cea mai simplă manevră cu putință: am început prin a da cîteva telefoane. La soții Postelnicu telefonul suna în gol.

Mi-am amintit că simpaticii bătrîni urmau să plece la țară. Nu întrebasem atunci unde anume, dar exista o metodă foarte ușoară de a afla: aceea de a telefona fiicei lor, Amalia Postelnicu, la cofetărie. Cu siguranță lăsase cuiva adresa unde urma să fie găsită.

Că raționasem exact, mi s-a confirmat în urma telefonului pe care l-am dat la cofetăria cu pricina. Spre norocul meu, familia Postelnicu plecase doar la Snagov, unde avea niște rude.

Mi se ivea prilejul nesperat al unei neașteptate excursii.

La telefonul domnișoarei Mimi, de asemenea, nu răspundea nimeni. Trebuia să mai aștept. Cît privește Petrescu, despre el știam că se află la serviciu. Îl puteam găsi acasă mai tîrziu.

Se făcuse ora 12. Gică era, ca de obicei, gata de plecare. Cînd i-am anunțat ținta noastră a scos un fluierat.

- Da, da, asta este altă viață, a murmurat.

În această privință eram întru totul de acord cu el.

Ne-am îndreptat deci, spre Snagov. Șoseaua era destul de liberă, "Gică-raliu" putea să se comporte ca un adevărat as al volanului.

Mai repede decît m-aș fi așteptat, m-am trezit în mijlocul familiei Postelnicu. Făcuseră un mic chef cu o zi înainte și dormiseră foarte mult - aceasta era explicația faptului că rămăseseră în casă într-o zi atît de frumoasă.

Amalia Postelnicu era o femeie cu adevărat tulburătoare.

Înaltă, planturoasă, cu părul vopsit roșu, era genul de femeie care te făcea să te gîndești, dacă aveai cumva o înălțime ce măsura mai puțin de un metru optzeci, că ar fi fost mult mai bine să fi avut o statură pentru care un antrenor de baschet să te oprească pe stradă, să te întrebe dacă te tentează sportul de performanță.

Familia Postelnicu era cazată la niște rude, într-o casă încăpătoare și reconfortantă, ce nu semăna nici pe departe cu atît de modestele locuințe de bloc.

Bătrînii afișau aceeași deosebită ospitalitate manifestată cu ocazia primei noastre discuții. Te pomenești că văd în mine un posibil soț pentru rubensiana lor fiică, mi-a trecut prin gînd, zîmbind involuntar. Poate că asta i-a făcut să

scoată la iveală niște păhărele în care doamna Postelnicu a turnat țuică. Domnișoara Amalia era și ea amabilă, dar într-un fel regesc, de parcă ar fi fost cel puțin primadonă la operă și nu responsabilă de cofetărie.

- Doamnă Postelnicu, am deschis eu discuția, după ce banalitățile de rigoare despre vreme și despre recolta de struguri au fost rostite, iată pentru ce vă vizitez din nou. Este vorba despre cineva care a fost văzut în ziua crimei ieșind din imobilul în care locuiți.

- Cine anume? se interesă ea plină de solicitudine.

- Iată semnalmentele persoanei: înălțime potrivită, vîrsta, circa patruzeci și cinci de ani, brunet, impermeabil de culoare deschisă, aproape albă, mustață de tip sud-american, alură de om care are mare grijă pentru înfățișarea sa exterioară. Mătușa lui Moldoveanu l-a văzut ieșind cu cîteva zeci de secunde înainte de declanșarea exploziei.

Fața doamnei Postelnicu exprima nedumerire.

- A fost la dumneavoastră un om cu aceste semnalmente? am insistat.

- N-a fost, răspunse ea foarte repede. Și nici nu cred să cunosc pe cineva care să arate în felul acesta. Tu știi pe cineva care să fie așa, Nelule? îl interogă pe soțul ei.

Acesta se mulțumi să ridice din umeri.

În clipa aceea, pe fața prosperă a Amaliei Postelnicu am putut zări semnele unei accentuate indispoziții: privirea i se întunecă brusc, pe frunte îi apărură cîteva riduri, iar frumoasa ei gură se modifică într-un rictus inestetic.

- Vă e rău? m-am interesat politicos.

Fără să-mi răspundă, domnișoara Postelnicu

se ridică cu greutate de pe scaun și trecu într-o încăpere alăturată, nu înainte de a se scuza printr-un gest în care se amestecau în proporții egale exasperarea, suferința și dorința de a respecta totuși convenientele.

- Este hipotensivă, mi-a explicat cu o voce scăzută doamna Postelnicu. Are uneori niște senzații din cale-afară de neplăcute. Vă rog s-o scuzați.

- Chiar acum! am exclamat eu consternat. Asta zic și eu ghinion.

- Lăsați că-i trece foarte repede, interveni tatăl, cu o nuanță de dispreț față de fandoselile femeilor.

Probabil că figura mea exprima dezamăgirea, din moment ce doamna Postelnicu dovedi că este dispusă să se mai gîndească o dată la persoana pe care i-o descrisesem puțin mai înainte.

- Ia stați, exclamă ea după vreo cîteva minute, timp în care eu și domnul Postelnicu schimbasem cîteva replici despre campionatul de fotbal. Păi ăsta este parcă Romică, prietenul Amaliei. Cum de nu m-am gîndit pînă acum?

- Vedeți, doamnă? am plasat eu un vag reproș.

- Numai că Romică nu are nici mustață și nici nu e bronzat, interveni fostul arhitect.

După care se foi extrem de satisfăcut pe scaunul în care stătea.

- Așa-i, dragă. Nu are mustață și nici bronzat nu este, încuviință doamna Postelnicu, ușor contrariată.

- Cel mai simplu ar fi s-o întrebăm pe domnișoara Amalia, am rostit pe un ton neutru.

- Lăsați-o, mititica, se făcu auzit glasul matern. Dacă ați ști ce dureri de ceafă are! Sînt groaznice.

Domnul Postelnicu avu un rîs scurt, ce aducea destul de mult a behăit.

Am înțeles că trebuia să mai amîn un mic interval de timp discuția cu Amalia Postelnicu. Tocmai mă pregăteam să le spun celor doi soți că o rog pe fiica lor să mă viziteze în ziua următoare la sediu, cînd doamna Postelnicu zise:

- Azi îl înmormîntează pe bietul Moldoveanu. Știți, nu? Îmi pare totuși rău de el...

- Mergeți și dumneavoastră la înmormîntare? m-am interesat.

- Mai întîi ne-am gîndit să nu mergem, dar a insistat Amalia și ne ducem cu toții.

La aceste ultime cuvinte, pe fața lui Postelnicu se văzu foarte clar că nu-i face deloc plăcere să participe la ceremonia funebră, dar se supune unor forțe superioare.

- Bine, dar domnișoara este bolnavă. Veți putea merge?

- Îi trece ei pînă atunci, n-aveți grijă, spuse bătrînul, ignorînd privirea ucigătoare a consoartei sale.

M-am uitat la ceas: acest atunci era exact peste o oră.

I-am părăsit pe soții Postelnicu fără a reuși s-o mai văd pe "mititica" lor fiică.

Ceremonia funebră a fost modestă. Îi cunoșteam aproape pe toți cei de față.

Angela Dubău venise împreună cu băiatul ei, un copil frumușel de vreo zece ani, ce părea foarte în largul lui printre acei oameni serioși. Doamna se mișca printre grupuri, încolo și încoace, ca un regizor etern preocupat ca spectacolul să iasă bine. Un coleg de birou de-al defunctului rosti un scurt cuvînt de rămas bun, în care elogia aproape ditirambic personalitatea celui dispărut.

Totul s-a terminat nesperat de repede. M-am atașat grupului care se îndrepta încet spre ieșire căutînd să mă plasez în apropierea Amaliei Postelnicu, a cărei figură nu mai exprima prin nimic suferința atroce prin care trecuse, cu aproximativ o oră și jumătate în urmă.

- Spuneți-mi, vă rog, domnișoară, am întrebat-o cu voce scăzută, ajungînd în dreptul ei, v-au povestit părinții dumneavoastră despre ce voiam să aflu?

- Da, mi-au povestit, îmi răspunse ea cu un zîmbet studiat, dar nu mai puțin atrăgător din această pricină.

- Și ce părere aveți? Vă spun ceva semnalmentele pe care le-am comunicat părinților dumneavoastră?

- Da. Cred că da...

- Cum adică?

- Semnalmentele corespund foarte bine cu cele ale prietenului meu. Numai că nu văd de unde ar fi putut el să iasă, din moment ce nu a fost la noi. După cîte știu, nu mai cunoaște pe nimeni în blocul nostru.

- Cum se numește prietenul dumneavoastră?

- Vasilescu Romulus.

- Cu ce se ocupă?

- Este responsabil la un magazin de covoare...

Mi-a trecut prin cap că ar fi foarte bine să încerc pe loc lămurirea acestei probleme.

- Ce-ați zice, am întrebat-o pe frumoasa Amalia Postelnicu, dacă l-am căuta împreună, chiar acum, pe prietenul dumneavoastră? Aveți timp?

Interlocutoarea mea se declară imediat de acord.

-Bineînțeles. Numai că trebuie să mai așteptăm vreo jumătate de oră. Magazinul se deschide la patru și jumătate.

- Pînă atunci, m-am oferit eu galant, vă invit la o cafea.

- Perfect, acceptă ea, cu un zîmbet cochet. Mie cafeaua îmi face foarte bine. Sînt hipotensivă.

La ieșirea din cimitir am putut constata că familia Postelnicu poseda o frumoasă limuzină, pe care o conducea fiica lor.

Soții Postelnicu s-au instalat în spate, iar eu am luat loc lîngă frumoasa șoferiță.

După ce i-am lăsat pe bătrîni acasă ne-am îndreptat spre un bar aflat în apropierea magazinului al cărui responsabil era Vasilescu.

În timp ce ne beam cafelele, am discutat tot felul de banalități. Interlocutoarea mea se dovedea o asiduă cititoare de romane polițiste. Conversația noastră agreabilă s-a încheiat după o jumătate de oră. Ne-am îndreptat, pe jos, către magazinul de covoare.

Responsabilul era acolo. Avea o figură interesantă. Intens brunet, cu o privire verzuie, ce devenea neagră în momentele cînd se încrunta, omul dădea o impresie netă de virilitate.

Ne-a invitat într-un mic birou și, deosebit de amabil, mi-a întins un album cu superbe fotografii color ale unor covoare.

- Colecționez covoare, îmi mărturisi el, este una dintre pasiunile mele.

Spunînd aceste cuvinte, el o privi semnificativ pe frumoasa Amalia, ca spre a sublinia faptul că ea este pasiunea numărul unu.

- Spuneți-mi, vă rog, am schimbat brusc vorba. Ce ați căutat alaltăieri în jurul orei șaisprezece în clădirea unde locuiește domnișoara Postelnicu?

Mi s-a părut a fi cea mai indicată metodă, așa că am trecut peste orice tatonări. Nu m-am înșelat. După un moment de stupoare, Vasilescu își reveni și începu să vorbească stînjenit:

- Cum să vă spun, zise el, aruncînd Amaliei Postelnicu o privire în care se amestecau sentimentul vinovăției cu dorința bărbătească de a spune adevărul, indiferent de consecințe. Eu o cunosc pe Mimi, pe domnișoara Andronache vreau să spun, o cunosc de multă vreme. Ție nu ți-am spus, se întoarse el către Amalia, care părea de un calm imperturbabil, fiindcă am vrut să te menajez. Mi s-a părut inutilă o astfel de mărturisire. Deși au trecut mulți ani de cînd nu mai avem, propriu-zis, o relație stabilă, ne mai întîlnim din cînd în cînd, foarte rar, de cîteva ori pe an. Am rămas prieteni. Uneori are nevoie de sfaturile mele în cine știe ce problemă, alteori mă roagă să-i fac vreun serviciu. Am ajutat-o cu plăcere de cîte ori m-a rugat... E drept, că nici nu face abuz...

Se întoarse și mai mult spre femeie, continuînd să se dezvinovățească:

- O să mă întrebi, poate, de ce răspund la solicitările ei, din moment ce nimic nu ne mai leagă. Este, ar fi adică, o întrebare foarte logica, de altfel mi-o pun și eu, adesea. Este ceva bizar aici, în toată povestea asta...

Eram pe punctul de-a-l întrerupe, pentru a-i sugera cu discreție să lase disculpările pe mai tîrziu, după plecarea mea, eventual, acum să-mi spună pe scurt ce-l adusese acolo, în casa în care avusese loc explozia, exact în jurul orei critice... Ultimele lui cuvinte mi-au temperat această dorință: mi-am amintit de fascinația pe care glasul domnișoarei Mimi, sînt sigur, o exercita asupra oricărui ascultător.

- ... ceva ce cu foarte mare greutate s-ar putea explica, cel puțin din punctul meu de vedere. În puține cuvinte, de cîte ori îmi cere s-o ajut îmi este imposibil s-o refuz, pur și simplu ceva din glasul ei mă face să nu zic nu... Dumneavoastră o cunoașteți?

Se răsuci spre mine și mă privi fix, parcă cerîndu-mi ajutor.

- O cunosc, am răspuns, și trebuie să recunosc că nu vă înșelați. Și pe mine m-a intrigat modul în care vorbește. Dar nu despre asta este vorba acum. Povestiți-mi ce ați căutat în ziua aceea la domnișoara Mimi. Cînd ați intrat, cînd ați ieșit, pe cine ați întîlnit... Dar scurt, deja sînt în întîrziere...

- Da, bineînțeles, spuse pe un ton hotărît, înfruntînd privirea de gheață a femeii. Mi-a dat telefon și m-a rugat să trec pe la ea. Era cam unu și jumătate, tocmai mă întorsesem acasă de la magazin. Zicea că are o surpriză și că neapărat să-i fac o vizită chiar în aceeași zi... N-aveam nici un motiv să nu mă duc. I-am spus însă că seara sînt ocupat și că doar pe la ora trei aș putea să vin. A zis că este în ordine, că ceea ce vrea ea să-mi arate este chiar mai bine să fie arătat ziua, pe lumină naturală. Așa că m-am dus. Surpriza era un covor, o imitație destul de ordinară, pe care îl cumpărase de curînd. Poate că era doar un pretext, poate că dorea de fapt să mă vadă...

- Cît ați rămas acolo?

Responsabila de cofetărie își abandonase, în sfîrșit, expresia de regească indiferență. Părea că dorește să spună ceva. Își frămînta mîinile. O ușoară roșeață i se urcă în obraji. Era probabil una dintre acele ființe dotate cu o deosebită stăpînire de sine, ce izbucnesc foarte rar, dar atunci o fac cu violență.

Vasilescu părea conștient de necazurile la care se expusese făcîndu-mi astfel de destăinuiri în prezența ei. Avea un aer îngrijorat.

Îmi răspunse cu mare repeziciune la această ultimă întrebare, parcă ușurat, scăpat de o mare dificultate:

- Am sosit pe la trei și un sfert. Am plecat în jurul orei patru.

- Cine mai era la domnișoara Mimi?

- Nu mai era nimeni.

- Și în intervalul acesta ați privit probabil covorul, nu-i așa?

- Da. Pentru asta mă dusesem. L-am privit. V-am mai spus că nu era cine știe ce. Oricum, i-am spus că deși nu e o lucrare de artă este totuși o piesă drăguță. Chiar așa i-am spus, drăguță. Este un cuvînt ce place femeilor...

- Cînd ați ieșit ați întîlnit pe cineva pe hol?

- Da. M-am încrucișat cu o doamnă în vîrstă. Tocmai cînd coboram treptele, acele trei sau patru trepte ce duc de la parter spre nivelul holului. Nu mult după această întîlnire am auzit explozia.

- Unde vă aflați cînd ați auzit-o?

- Destul de departe de casă. Aproape de colț. Îmi amintesc că auzind zgomotul acela mi-a venit să o iau la fugă.

- Aveți vreun motiv special să vă temeți de explozii?

- Sînt un fricos...

Femeia îi aruncă o privire disprețuitoare. Își recăpătase calmul de regină atotstăpînitoare. S-ar fi spus că doar acum, frumoasa Amalia își dădea seama cu cine își consumase cîțiva dintre "anii frumoși ai tinereții". Deși confesiunea responsabilului de magazin era dovada că este un om dintr-o bucată, că nu are nimic de ascuns. Cel puțin în ceea ce privește trecutul său amoros.

Ceea ce ar fi putut să-mi dea de gîndit era distanța considerabilă la care omul cu fulgarin ajunsese în momentul declanșării exploziei. Dacă mă puneam însă în locul bunei bătrîne... Era de presupus că anumite ezitări puteau s-o fi încercat înainte de a apăsa pe butonul soneriei. Era posibil ca ea să fi așteptat cîteva zeci de secunde pentru a se face ora patru fix.

Bărbatul continuă, din ce în ce mai sigur pe sine, parcă înviorat de enervarea cumplită ce se putea lesne citi pe figura prietenei sale.

... dar nu un laș. Am oroare de suferința fizică. În timpul războiului eram copil, adolescent. De atunci am o teamă aproape animalică de explozii, chiar de-ar fi vorba numai de o simplă împușcătură...

Îl ascultasem cu răbdare. Mă obișnuisem întrucîtva. În ancheta pe care o întreprindeam dădusem pînă în acel moment numai de oameni extrem de vorbăreți.

Amalia își aprinse o țigară. Fuma cu gesturi elegante, punîndu-și în valoare mîinile frumoase, cu degete lungi.

- Bine, asta o înțeleg. Dar de ce domnișoara Mimi n-a spus nimic despre vizita dumneavoastră?

- Pentru simplul motiv că se temea ca nu cumva Amalia să afle de acea vizită. Asta e tot. Iată că a aflat totuși.

- De ce v-ați ascuns fața cînd v-ați îtîlnit cu acea doamnă în vîrstă la ieșirea din clădire?

Buna dispoziție a lui Vasilescu se stinse pentru o clipă.

- Știți, am confundat-o, în prima clipă, cu mama Amaliei. Eu știam că au plecat la țară și am fost surprins s-o văd intrînd. Mi-am dat imediat seama că mă înșelasem. Era însă prea

tîrziu: deja schițasem gestul de a-mi ascunde fața.

După aceste ultime cuvinte responsabilul magazinului de covoare mă privi triumfător, de parcă tocmai trecuse cu bine un examen dificil.

Ne-am despărțit, rugîndu-l să nu părăsească orașul. I-am aruncat o ultimă privire Amaliei. Nu mi-ar fi plăcut să fiu în pielea prietenului ei.

În aceeași seară am primit trista veste că Dubău a murit, fără să-și fi recăpătat cunoștința.

A. a apărut a doua zi dimineața, mai radios ca oricînd. Rezolvase o mulțime de lucruri.

Pescarii îl ospătaseră cu niște ciorbe grozave, apoi le arătase poza: da, cum să nu, îl cunoșteau pe domnul acesta, îi plăcea tare mult să pescuiască, venea aici de mulți ani. Dacă văzuseră vara asta ceva mai așa, mai ciudat la el. Nu, nimic, doar că era cam schimbat, mai tras la față și parcă se prostise la pescuit, făcea niște greșeli de parcă atunci ar fi pus mîna pe undiță pentru prima dată. Cu el mai era un tip, domnul Jean, așa i se spunea. Și acela pescuia. Contabilul era foarte cătrănit, în schimb acel domn Jean era foarte simpatic și vesel. Stăteau tot timpul împreună, nu se despărțeau nici o clipă.

După ce A. mi-a spus tot ce aflase în Deltă, mi-am deșertat și eu sacul, recapitulînd noutățile. Locotenentul scoase la iveală fotografia contabilului și o privi dus pe gînduri.

- Am toate speranțele, l-am întrerupt din meditație, că nu te vei apuca să-mi faci o analiză a fizionomiei lui. Te rog să renunți, fă-o pentru mine !

- Bine, dar nici nu-mi arde de așa ceva acum, spuse, pe un ton serios. Mi-a venit însă o idee... Cu siguranță că te-ai gîndit și tu...

- Te referi la un alter ego, la un frate geamăn, nu? Ca în comediile acelea pline de încurcături. Sau poate te gîndești la o mască nemaipomenit de artistic lucrată, ce se aplică pe fața cuiva. Ori vrei să spui că omul era necăjit și ros de o durere ascunsă datorită faptului că masca îl cam jena. Da, recunosc, m- am gîndit...

Și i-am reamintit despre atitudinea contabilului în timpul acelui film în care se petreceau încurcături datorită asemănării foarte mari între doi oameni.

- Vezi? replică entuziasmat inepuizabilul meu colaborator. De ce să nu admitem posibilitatea că omul are un frate geamăn? se lansă locotenentul într-o demonstrație elocventă, sub privirile mele încurajatoare. De fapt, am controlat, n-are așa ceva. Sau, și asta este cu mult mai greu de aflat, există un om cu care seamănă foarte tare, atît de tare încît pescarii să bage de seamă numai că este mai tras la față și că mînuiește undițele de parcă ar avea două mîini stîngi. Eu mă gîndesc deja la o anumită pistă. Sper să nimeresc undeva mergînd pe ea, alergînd, adică, deoarece vreau să-ți explic totul cît mai repede. Raționamentul meu este destul de simplu. Dacă o persoană se află într-un loc unde ar fi trebuit să fie altcineva, care seamănă perfect cu ea, de ce acela care este substituit nu ar fi acolo unde celălalt ar trebui să se afle în acel moment? Întrebarea aceasta este destul de încurcată, recunosc. Să mă explic, deci. Să presupunem, spre exemplu, că omul operează un furt de bijuterii. Domnul Jean este acolitul lui. Responsabilul unui magazin de bijuterii seamănă cu contabilul. Ce noroc! El este determinat să meargă pentru o săptămînă în Deltă (și obligat să invoce boala sau cine știe ce

alt pretext). În seara plecării sale, mai precis cînd el se afla în drum spre gară, alter ego-ul său se înfățișază la magazin, unde vrea să facă o ultimă, legitimă, verificare. El o și face, singur. Eventual, domnul Jean a reușit să sucească în mod diabolic mintea unei vînzătoare, care i-a spus cu ingenuitate tot ce se poate spune despre magazin, ia anumite bijuterii scînteietoare și pleacă fericit. Nimeni nu observă lipsa, nici chiar adevăratul responsabil, care se întoarce peste o săptămînă, fortificat de fosforul pe care peștele îl conține, și nu are nici un motiv serios pentru a verifica minuțios interiorul seifului. Lipsa se constată totuși după un interval de timp destul de scurt, să zicem zece zile, și responsabilul se dă de ceasul morții, ca să zic așa, nepricepînd ce se petrece, neînțelegînd cine, cînd și cum. Nu este deloc exclus ca el să cadă mesa. Cel puțin temporar, pînă cînd intervenim noi și lămurim totul. Degeaba își mai amintește de domnul Jean și de prietenia lui foarte caldă, prea caldă. Vrăbioiul Jean a zburat. Prinde orbul, scoate-i ochii, vorba aceea.

- Scuză-mă, am intervenit eu amuzat, dar povestea aceasta este de-a binelea absurdă. Degeaba ai făcut efortul de a o combina. E absurdă. N-are nici un dumnezeu. Ar trebui să găsești altceva, mai logic.

- Păi eu tocmai asta și vreau, să construiesc ceva mai logic. Povestea asta cu furtul de la magazinul de bijuterii am spus-o numai așa, pentru a încerca să te conving că posibilitatea unei duble substituiri de persoană nu este exclusă. Firește, toată lucrătura cu domnul Jean nu excelează prin logică, rămîne un simplu model teoretic...

Elocința lui A. se consumase, dar de data aceasta eram înclinat să îi dau dreptate. Cele două ieșiri ale contabilului, cea de la restaurant, cînd spărsese într-un gest "romantic" un pahar, strîngîndu-l în mînă, în mijlocul unei conversații despre pescuit, și cealaltă, cînd fugise ca un nebun din sala de cinematograf, unde rula un film cu doi gemeni, ce semănau ca două picături de apă, declarațiile pescarilor - toate acestea conduceau către ideea substituirii de persoană. De ce trebuise ca cineva să-l înlocuiască pe contabil în Deltă? Fără doar și poate, pentru a-i oferi un alibi, pentru ce altceva? De aici însă și pînă la a spune că, la rîndul lui, contabilul înlocuise concomitent pe cineva era o mare distanță.

- Povestea mea cu furtul de bijuterii, reluă A., este, repet, o variantă primitivă a unei asemenea operații duble. De ce să nu admitem că o acțiune de mai mare anvergură, de spionaj industrial, de pildă, ar putea fi încercată pe această cale? Iată cam cum ar putea să decurgă lucrurile. Cei care doresc să obțină date dintr-un anumit domeniu, convingîndu-se că, obiectiv, nu se pot introduce în locurile care i-ar interesa, studiază și fotografiază (eventual în relief) figurile cîtorva dintre cei ce lucrează în locul respectiv. Obținînd în felul acesta imaginile detaliate ale cîtorva fizionomii, precum și date referitoare la statură, greutate și așa mai departe, se apucă apoi -operație extrem de dificilă, dar posibilă - de niște investigații, ce țintesc, este lesne de imaginat, descoperirea unor persoane care seamănă în chip vizibil cu cei vizați. Firește, șansele lor sînt destul de mici, foarte mici chiar. Dar nici nu este absolut exclus să se descopere asemenea asemănări. Îți dai seama unde vreau să ajung. Dacă într-o bună zi unul dintre acești căutători

de frați gemeni constată asemănarea contabilului cu unul dintre acei oameni-cheie ce lucrează în domeniul care îl interesează? Dacă, apoi, contabilul este tentat de sumele bănești pe care poate să le obțină sau este șantajat cu cine știe ce întîmplare nu tocmai curată din trecutul său? Cît privește prezența în Deltă a acelui alter-ego, aș propune două variante: prima constă în a oferi un alibi și ne obligă să admitem că Moldoveanu nu a fost folosit numai o singură dată. Cu a doua intrăm din nou pe terenul gratuității, de care se pare că nu vom scăpa atît de ușor cît timp ne vom ocupa de acest caz. Ea constă într-un simplu capriciu de simetrie. Dacă admitem această a doua variantă, înseamnă că uciderea contabilului a avut loc imediat după îndeplinirea de către ucigaș a acelei sarcini despre care noi nu știm încă nimic și pentru care a trebuit să înlocuiască pe cineva cu care semăna foarte bine.

- Băiete, m-ai uimit cu logica ta. Nu te-am mai auzit vorbind atît de frumos și de convingător. Ce-ai pățit?

- N-am pățit nimic. Pur și simplu am raționat.

Ca să-mi intre în joc, împrumutase una dintre expresiile folosite de mine.

Oricum, ipoteza aparent fastidioasă a dublei substituiri mi se părea și mie îndreptățită.

- Uite ce ai de făcut, i-am spus lui A. după ce l-am informat despre călătoria pe care aveam s-o fac chiar în aceeași zi și în care îmi pusesem multe speranțe. După toate probabilitățile, eu voi lipsi și mîine. Dacă nu ajung la timp, vei merge la înmormîntarea lui Dubău.

- Cum, a murit? exclamă el.

- A murit. Nu înțeleg de ce te miri așa. Știi doar că starea lui era deosebit de gravă. Mai bine nu mă mai întrerupe și ascultă ce-ți spun. Te duci la

înmormîntare și ești foarte atent la tot ce se petrece în jurul tău. Mai ales la figurile celor prezenți. S-ar putea să observi niște lucruri foarte interesante.

A. nu spuse nimic, dar pe figura lui se putea citi neîncrederea în rezultatele unor asemenea investigații.

- Știi... începu el pe un ton rugător.

Desigur, voia să vină cu mine.

- Nu se poate, băiete, nu se poate. Vrei să fii tot timpul pe drumuri? La Gina nu te mai gîndești? Ai inima s-o lași din nou singură?

- Hai, lasă, nu ăsta e motivul, ci nenorocita aia de înmormîntare.

- Nu numai asta. Mai ai o mică problemă de rezolvat.

- Care?

- Să iei legătura cu Andronache Ana, zisă domnișoara Mimi, și să-i ceri să-ți vorbească despre vizita pe care a primit-o în după-amiaza zilei cînd s-a produs explozia. Eventual, ia-o la sigur, spunîndu-i că știi tot, de la Vasilescu. În orice caz, cere-i amănunte, fiindcă s-ar fi putut ca Vasilescu s-o pună să învețe "lecția" între timp.

Avionul care urma să mă ducă într-o direcție opusă celei din care tocmai sosise A. era pe gustul meu, adică mare. Nu prea îmi plac avioanele mici. Nu știu nici eu de ce.

Călătoria a fost fără peripeții. Priveam absent pernele de nori, rememorînd informațiile de care dispuneam pînă în acel moment.

Unul dintre bunele mele obiceiuri este să nu mă grăbesc în formularea ipotezelor. Adun, din pricina aceasta, datele cu o mare răbdare, ca un veritabil colecționar. Le selectez apoi fără să mă grăbesc, ca un căutător de aur care cerne la nesfîrșit, fără să obosească, nisipul aurifer.

Călătoriile, indiferent de natura lor, îmi permit să judec cel mai limpede. O ciudățenie, fără îndoială, dar asta e. Nu-mi place să meditez stînd într-un fotoliu, și nici în liniștea unui parc. Și de data asta, drumul meu spre acel orășel din nordul țării era cum nu se poate mai bine venit.

După o oră și jumătate avionul ateriză. La aeroport am fost așteptat de Panaitescu, căpitan ca și mine. Ne-am urcat în mașină și am pornit neîntîrziat spre ținta călătoriei mele, un orășel liniștit aflat la vreo șaizeci de kilometri, la periferia căruia fusese construit un obiectiv industrial foarte important. După cum aveam să aflu, aici funcționa un laborator de cercetări, în care se experimentase o invenție de cea mai mare importanță pentru economia românească. Grupul de cercetători era destul de mic, m-a informat căpitanul: cinci bărbați, tineri în jur de treizeci de ani, conduși de inginerul Damian, un bărbat de vreo cincizeci de ani.

În după-amiaza aceleiași zile i-am propus căpitanului Panaitescu să-i facem o vizită inginerului.

Casa în care locuia era destul de modestă. O grădiniță, prin care se intra, adăuga însă locuinței o notă de oarecare cochetărie.

Inginerul Damian, pe care Panaitescu îl prevenise printr-un telefon, ne aștepta. Mi s-a părut că aducea cu cineva de curînd cunoscut. Era îmbrăcat într-un somptuos halat de mătase vișinie, ce contrasta vizibil cu exteriorul casei, în ușa căreia te-ai fi așteptat să apară mai degrabă silueta îndesată a unui gospodar. Și interiorul era altfel decît s-ar fi putut deduce după fațada modestă a casei; camerele mari, mobilate cu rafinament.

Damian ne-a invitat într-un birou cu pereții acoperiți aproape în întregime de rafturi cu cărți.

O lampă de masă arunca o lumină slabă. Ferestrele erau acoperite cu draperii grele.

- Îmi place să lucrez la lumină artificială. Am rămas cu meteahna aceasta de cînd eram student. Locuiam într-un subsol, fără ferestre...

În acel moment ușa se deschise și în birou intră o femeie foarte frumoasă, cu vreo cincisprezece ani mai tînără decît el. Fără să ne prevină, aprinse lustra și camera fu inundată de o lumină vie.

- Iertați-mă, zise ea volubilă, dar nu veți putea să vă beți cafelele pe întuneric.

Zîmbea, sigură de farmecul ei irezistibil. Damian o privi lung, admirativ, de parcă atunci o vedea pentru prima oară. Apoi făcu prezentările. Cîteva replici convenționale despre vreme, după care soția inginerului se retrase, lăsînd în urmă un parfum discret.

Ne-am băut cafelele, apoi, fără ca eu să-l fi întrebat ceva, Damian începu să vorbească, privind mai mult spre mine. Panaitescu îl pusese la curent cu obiectivele vizitei mele.

- Poate ați auzit de mine, începu Damian cu voce de om obosit, dacă sînteți cît de cît informat despre această ramură industrială. Sînt autorul cîtorva invenții destul de importante, care au fost patentate și în străinătate. Aici sînt de un an. Am venit din București pentru a contribui la construirea stației-pilot, ce urmează să pună în aplicare noua mea invenție. M-am gîndit că ar fi mai bine să nu fac o navetă obositoare. Totul a început într-o după-amiază, primăvara trecută. A venit la mine acasă un individ și mi-a făcut tot felul de propuneri, oferindu-mi sume mari de bani. Bineînțeles că nici n-am vrut să aud de una ca asta și dacă nu l-am dat afară imediat, a fost pentru că avea un aer de om periculos, părea în stare de orice. De ce nu i-am anunțat imediat pe

cei chemați să rezolve asfel de chestiuni, mă veți întreba. Este o întrebare absolut justificată. Și eu mi-o pun adeseori. Nu am anunțat de frică. De ce să nu recunosc, dacă așa este. Am oroare de brutalitate, de cea mai mică durere fizică. Am rezistat ani de zile fără să mă duc la dentist și pînă la urmă a trebuit să mă anestezieze cu niște procedee speciale, de parcă cine știe ce operație mare mi-ar fi făcut. Individul care m-a vizitat atunci m-a amenințat că voi suferi îngrozitor dacă voi sufla cuiva o vorbă despre cele întîmplate. I-am spus totuși soției, altcuiva însă nu. A plecat zicîndu-mi la despărțire să mă mai gîndesc la ceea ce mi-a propus. Nu aveam la ce să mă gîndesc, am așteptat să văd ce se va mai întîmpla. Vă închipuiți desigur că după ofertele de bani au trecut la amenințări. Nu m-am lăsat intimidat. Pe de altă parte, am băgat de seamă că de cîteva ori mi-au umblat printre hîrtiile de aici. Nici locuința de la București n-a fost scutită de vizitele lor. N-au găsit nimic deosebit, însă, am avut grijă să nu țin acasă nici unul dintre documentele cu adevărat importante. Cu una, cu alta, timpul trecea. N-am spus în continuare nimănui nimic și soția mea a reușit să reziste tentației de a anunța pe cineva. Astă-iarnă, cu prilejul unuia dintre drumurile mele la București, am cunoscut un individ foarte simpatic, care mi s-a recomandat spunîndu-mi un nume oarecare, dar precizînd că prietenii îi spun Jean. Era un nume de chelner, dar faptul acesta nu m-a deranjat, fiindcă omul era extraordinar de simpatic. Era genul care știe nenumărate lucruri practice, spunea bancuri bune tot timpul și așa mai departe. Zicea că este originar din București, dar că s-a stabilit în orășelul în care lucram eu, fiindcă fusese pensionat de boală și îi priește clima zonelor de

deal. L-am invitat pe la mine. A venit de cîteva ori, nu mai mult de patru-cinci ori fiindcă și-o fi dat seama că sînt foarte ocupat. Mi-a vorbit despre pescuit în niște termeni foarte atrăgători și într-o bună zi am acceptat să-l însoțesc în Deltă pentru o săptămînă. Am învățat să pescuiesc... Asta a fost tot. După șapte zile m-am întors. A doua zi dimineață m-am prezentat la uzină. Sosisem seara pe la nouă, dormisem bine, arătam foarte odihnit. Cînd am ajuns în biroul meu, am observat numaidecît că o mînă străină cotrobăise. Și fișetul reușise să-l deschidă. Planurile erau înăuntru, însă în mod sigur fuseseră fotografiate. Cu cîteva ore înainte de sosirea mea din acel concediu de șapte zile petrecute în Deltă, cu domnul Jean, cu cîteva ore deci, adică mai precis, după-amiaza pe la orele șapte, cineva care semăna foarte bine cu mine a reușit să treacă de toate controalele și a pătruns în biroul meu. A rămas acolo pînă noaptea tîrziu. Nimeni nu l-a deranjat, și eu am obiceiul să lucrez uneori acolo, mă prind zorile la masa de lucru. A plecat pe la trei noaptea. N-a vrut mașină, a zis că vrea să ia puțin aer. Și dus a fost... încheie, cu un zîmbet.

M-am uitat contrariat la Panaitescu. Ce se petrecea? De unde calmul inexplicabil al lui Damian?

- Este firesc să nu înțelegi, interveni Panaitescu. Îți lipsește un element esențial.

- Care anume

- Inginerul Damian a omis să-ți relateze cîteva amănunte. Este adevărat că dînsul nu ne-a ținut la început la curent cu presiunile pe care le suporta. În cele din urmă ne-a relatat, însă, totul. Aceasta s-a întîmplat cu vreo trei luni înainte de plecarea sa în Deltă. Noi am știut și despre amatorul de pescuit. Printre altele, inginerul a

lăsat într-o zi pe masă cheile de la fișet pe care omul le-a copiat cu promptitudine. În felul acesta, Moldoveanu a putut să fotografieze planurile...

- Bine, dar... am rostit nedumerit.

Panaitescu privi semnificativ spre Damian.

- Planurile, evident, nu erau cele bune, spuse inginerul. Semănau însă grozav. Erau trucate. Dacă ați ști cît timp mi-a luat această operație. A trebuit să refac totul. Dar am reușit. Nici un specialist nu-și poate da seama decît atunci cînd trece la aplicațiile practice. Știți, invenția constă, de fapt, în descoperirea unui amănunt tehnologic pe care alți cercetători îl caută zadarnic de mulți ani.

- Toată comedia aceasta, interveni Panaitescu, a fost jucată, în consecință, sub privirile noastre atente.

- Și rezultatele? am întrebat eu.

- Au fost dintre cele mai fructuase. Rețeaua de spionaj se află în mîinile noastre.

- Și domnul Jean?

- Și el.

- Înseamnă, am continuat, că eu am nimerit într-o problemă deja rezolvată. Dar spune-mi, te rog, l-am întrebat pe Panaitescu, crezi că există vreo legătură între activitatea rețelei de spionaj industrial și uciderea lui Moldoveanu?

Căpitanul rămase cîteva clipe pe gînduri.

- Înclin să cred că această crimă nu poate fi în nici un caz legată de activitatea rețelei. Și am mai multe argumente. În primul rînd, faptul că Moldoveanu a făcut tot ce i s-a spus. A intrat, a fotografiat ce trebuia, a predat filmele, a primit banii. Nici unul dintre cei arestați nu a declarat nimic din care să se poată deduce că rețeaua ar avea vreun amestec în această crimă. Un motiv pentru a fi suprimat ar fi fost doar acela că ar fi

putut să vorbească mai tîrziu..., deși el era ultimul care ar fi avut interesul să se afle ce rol jucase...

- Da, și modul în care s-a produs crima exclude, după părerea mea, posibilitatea ca ea să fi fost opera unui profesionist... Spune-mi, totuși nu ți se pare că toată povestea aceasta cu substituirea de persoane este cam puerilă?

- Poate, dar numai dacă o privești dintr-un anume punct de vedere. Gîndește-te însă puțin ce s-ar fi întîmplat dacă inginerul Damian nu ne dădea de veste. Cercetările noastre ar fi fost foarte anevoioase. În orice caz, Moldoveanu avea un mare talent de imitator. Eu l-am urmărit cum a intrat și cum a acționat. Ai fi putut jura că este inginerul Damian. Nici pînă azi, portarul care a fost de serviciu atunci nu știe cine a trecut pe lîngă el.

- Era și asemănarea foarte mare, interveni Damian.

- Totuși, am insistat eu, n-am lămurit de ce inginerul trebuia să meargă în Deltă în locul contabilului. Fiindcă este evident că lucrul acesta nu era strict necesar. Contabilul nu avea nevoie de un alibi, pentru simplul motiv că nu era bănuit de nimeni.

- Știi, zise Panaitescu dus pe gînduri, uneori apar anumite atitudini ilogice în comportamentul infractorilor. A fost, pur și simplu, un capriciu de simetrie.

- Un capriciu care m-a adus pe mine aici.

- Și care, continuă inginerul, ne dă prilejul să ne cunoaștem. Dacă-mi permiteți aș vrea să vă povestesc ceva de care mi-am adus aminte auzind discuțiile dumneavoastră despre această substituire de persoane.

- Povestiți-ne, am fost de acord, privind spre Panaitescu, care și el părea dispus să asculte.

- Am avut un prieten, un om cu totul deosebit. Despre el mi-am amintit acum.

- Nu mai trăiește?

- Nu. Avea o patimă destul de rară. Ca să înțelegeți mai bine despre ce este vorba, amintiți-vă despre un film care a rulat la noi cu destul de mulți ani în urmă. Se numea "Vrăjitoarea". Eroina principală era interpretată de Marina Vlady. La un moment dat ea îi explică iubitului său una dintre metodele pe care le folosea pentru a obține efecte magice. Pentru început ea îl roagă să meargă înainte, la cîțiva metri, și îl face să cadă, doar privindu-l. Explicația, mecanismul acestei sugestii mi s-au părut extraordinare. Te-am obligat să cazi, zicea ea, fiindcă eu însămi m-am transformat, am fost, în acele clipe, tu. Ea îi copia mișcările cu o mare exactitate, avea darul acesta al mimetismului, și în clipa cînd aprecia că și-a însușit identitatea celuilalt se împiedica ea insăși, mintal, desigur. Ca un ecou, celălalt se împiedica le rîndul lui și cădea. Nu știu dacă metoda aceasta este folosită în hipnotism sau în experiențele telepatice. Cert este că o fărîmă de adevăr există aici. Uitați, de pildă, cazul unor gemeni care, situați la mari distanțe unul de celălalt, au aceleași sentimente, aceleași stări de spirit. Poate că și în cazul acesta identitatea de structură este cauza. Numai că în cazul "vrăjitoarei" această identitate este simulată.

- Și prietenul dumneavoastră cum proceda? întrebă Panaitescu.

- În primul rînd, trebuie să vă spun că omul acesta avea un simț de observație cu totul ieșit din comun. În plus, avea acea calitate care mi s-a părut totdeauna aproape supraomenească, de a intra, cum se spune, în pielea altuia. Probabil că ar fi făcut o mare carieră de actor.

- Dar, practic, cum proceda? m-am interesat eu, gîndindu-mă la cele povestite de actorul-profesor de la casa de cultură.

- Cum proceda? Nu era vorba, desigur, de o copiere cu indigoul. Prietenul meu reușea să-și însușească acele trăsături și gesturi care săreau oricui în ochi. Cu alte cuvinte cele care țineau de aspectul general.

- Și reușea să inducă lumea în eroare in felul acesta?

- În general, da. Tot el vorbea însă de un anumit coeficient de risc.

- Care?

- Există unii oameni cu un mare dar al observației. Numai că la ei această însușire nu este activă, cum era la cel despre care v-am povestit, ci dacă se poate spune așa, pasivă. Ei găsesc o mare plăcere doar în a înregistra ce se petrece în jurul lor. Pe aceștia, spunea prietenul meu, nu prea poți să-i induci în eroare.

- Portarii ar trebui recrutați, doar din această categorie a observatorilor pasivi, glumi Panaitescu. Nu credeți?...

Am plecat a doua zi dimineața. Aflasem tot ce mă interesa, mai repede decît sperasem.

Ipotezele mele se dovediseră, de această dată, aproape perfecte. Aceste date îmi ofereau informații despre victimă. Ca un pictor care adaugă tușele finale la portretul aflat pe șevaletul său.

Timpul era superb. Începutul de toamnă adăuga peisajului un colorit greu de descris. Prin minte îmi defilau chipurile tuturor celor care, potențial, aveau un amestec în dispariția lui Moldoveanu. Petrescu, bătrînul părăsit de soție cu ani în urmă, Vasilescu, craiul tomnatic, achizitorul de covoare ce nu putea rezista

chemărilor domnișoarei Mimi, Angela Dubău, femeia care în ziua aceea urma să-și însoțească soțul pe ultimul drum, frumoasa Amalia, cea hipotensivă, soții Chebac, în viața cărora Moldoveanu jucase un rol atît de neobișnuit, bătrînii Postelnicu, excesiv de ospitalieri, colegii de birou ai contabilului, toți cei care aveau o oarecare legătură cu acest caz îmi apăreau de undeva, dintre cutele memoriei mele greu încercate.

Aveam toate elementele. Cel puțin așa mi se părea. Simțeam că totuși ceva îmi scapă, un ultim amănunt.

Drumul mi s-a părut extrem de scurt.

A. mă aștepta nerăbdător să afle vești. Îl anunțasem că sosesc mai repede decît mi-am propus și că vom merge împreună la înmormîntare.

- Ce noutăți ai?

- Destule. Am discutat cu domnișoara Mimi. A confirmat faptul că Vasilescu a fost în vizită la ea în acea după-amiază fatală.

- Ți-a mai furnizat amănunte care ar putea să ne intereseze?

- Mi-a povestit despre vechea ei prietenie cu Vasilescu. A zis că fiica soților Postelnicu i l-a suflat pe acesta într-un mod destul de inelegant.

- Ca și cum ar exista un mod elegant de a sufla pe cineva cuiva, am reflectat eu inutil.

- Într-adevăr, consimți prompt A., deschizîndu-mi portiera Trabantului său, limuzina personală, cum îi plăcea să spună.

Urma deci să particip la o a doua înmormîntare.

Era același cimitir unde fusesem cu puțină vreme înainte.

Printr-o coincidență stranie, Dubău venea să-și doarmă somnul de veci chiar alături de mormîntul încă proaspăt al contabilului Moldoveanu.

Deși nu prea mă las copleșit de falsele revelații ale coincidențelor, o clipă am fost tentat să introduc această întîmplare în complicatul angrenaj de ipoteze și raționamente ce funcționa în mintea mea. Explicația ciudatei întîmplări era însă extrem de simplă și din prima clipă ar fi trebuit să mă gîndesc la ea: cele două locuri de veci fuseseră cumpărate de către cei doi prieteni de comun acord, aveam să aflu de la văduva lui Dubău. Era semnul suprem al unei prietenii deosebite.

Și de data aceasta ceremonia s-a consumat rapid. Asistența era aproape identică celei de la înmormîntarea lui Moldoveanu. Ca în urmă cu două zile s-au auzit hohote reprimate de plîns și tot ca atunci, un grup de oameni s-a pus încet în mișcare, îndreptîndu-se spre poarta cimitirului.

Pentru ca totul să fie de o perfectă simetrie ar fi trebuit să mă îndrept încet către frumoasa Amalia și să intru în vorbă cu ea.

Dar n-am făcut așa. M-am apropiat de Angela Dubău și, fără un cuvînt, am pășit alături de ea. Între noi se afla micuțul Daniel, ținut de mînă de către mama sa. Copilul mi-a căutat mîna. I-am dat-o și ne-am îndreptat toți trei spre ieșire.

Din cînd în cînd, Daniel își ridica ochii frumoși spre mine. O clipă mi s-a părut că seamănă foarte bine cu..., dar uneori copiii împrumută ceva din expresia celor din preajma lor...

I-am dus cu mașina, lăsîndu-i în fața casei pe îndurerata femeie și pe copilul ei. Apoi l-am invitat pe A. la mine, la un coniac. Voiam să pun punct anchetei și consideram că acest act final trebuie să înceapă printr-o discuție între noi.

Ajuns acasă, mi-am aprins un trabuc cubanez - păstram o rezervă doar pentru împrejurări importante. L-am invitat pe A. într-unul din cele două fotolii, m-am așezat și eu, apoi am turnat în pahare.

- Ei, băiete, ce părere ai de toată povestea asta?

- Vezi, începu el gînditor, făcînd abstracție de întrebarea mea, cu Angela Dubău este ceva suspect. N-aș putea spune exact ce... Pe scurt, nu-mi place privirea ei. Poate că mă hazardez, dar acum, la cimitir, mi s-a părut a vedea ceva intermediar între o mare durere și o bucurie pătimașă, de care numai femeile sînt capabile.

- Cum adică ceva intermediar? am replicat nedumerit.

- Vreau să spun că ceea ce am văzut, sau mi s-a părut a vedea, era o trecere rapidă de la o extremă la alta...

- Curios. Cînd am stat de vorbă cu ea nu mi-a atras atenția prin nimic ieșit din comun...

- Eu zic să te gîndești mai bine....

Am urmat sfatul locotenentului. Atunci, în clipele acelea de derută de după explozie, femeia era îngrozită. Ochii îi străluceau aproape demențial, măriți, alunecînd în toate direcțiile. Își frămînta mîinile. Într-adevăr, atitudinea ei avea ceva ambiguu. Era mai mult decît groază: părea jignită parcă de absurdul întîmplării.

I-am relatat lui A. aceste impresii. Mă urmărea absent, cu privirea pierdută, ascultînd parcă o muzică îndepărtată, imperceptibilă pentru mine.

- Da, da, zise el, distrat. Sigur că da. Femeia părea jignită de o întîmplare absurdă... Uite, ți-aș propune altceva. Încearcă să- ți amintești: nu cumva durerea pe care femeia o arăta era disproporționată?

- Cum adică disproporționată? Mi se pare că nu e deloc disproporționat să fii disperată cînd soțul tău tocmai a fost foarte rău accidentat și se află în pericol de a muri... Și dacă ar fi jucat, din anumite motive, teatru, recunosc că a făcut-o perfect.

Cîtva timp am tăcut amîndoi. Priveam rotocoalele de fum înnecăcios care ieșeau din trabucul meu cubanez. La ce s-o fi gîndind oare A.? m-am întrebat. Doar nu-i trecuse prin cap să pună în seama femeii acest dublu asasinat... Sau, poate, simțea că asasinul trebuie căutat în preajma văduvei...

- Uite ce este, am reluat discuția pe un ton ultimativ. Eu înțeleg unde vrei să bați... Și, în consecință, propun s-o vizităm chiar acum, imediat, pe Angela Dubău. De altfel pot să-ți spun că în lipsa ta am primit rezultatele grafologice...

Tăcînd în continuare, locotenentul se ridică, îndreptîndu-se spre ușă ca un automat.

Angela Dubău era acasă. La apariția noastră n-a manifestat nici cea mai mică surprindere. Părea extrem de calmă sau poate că era numai obosită.

Ne-a invitat să luăm loc și a dispărut pentru a face niște cafele. M-am uitat în jurul meu, era o casă obișnuită. Mi-a atras atenția un raft de cărți, nu prea mare, ticsit cu volume de toate mărimile. Într-o parte a lui am recunoscut cîteva zeci de romane polițiste, apărute în ultimii ani. Răposatul părea să fi fost mare amator de literatură cu subiect detectivistic. Printre ele am zărit o carte apărută în colecția Enigma: "Tristețea locotenentului Boruvka", o culegere de povestiri scrise de un autor ceh, al cărui nume nu mi-l amintesc acum. Una dintre ele relata o crimă

care, pînă la un punct, semăna cu cea care pusese capăt vieții contabilului. Arma crimei era însă un pumnal care cădea perpendicular pe pieptul victimei, în timpul somnului.

Am căutat repede povestirea respectivă și am observat că era însemnată cu creionul. Cartea apăruse cu vreo opt ani în urmă. Nu era de mirare, deci, că persoana care făcuse însemnările uitase de ele.

Atunci a intrat Angela Dubău, cu cafelele. Nu a părut deloc surprinsă că mă vede cu romanul în mînă.

- Îi plăceau foarte mult romanele polițiste, a spus ea aproape în șoaptă.

Cîtva timp am tăcut cu toții, preocupați de cafele.

- Spuneți-mi, vă rog, doamnă Dubău, am întrebat-o, unde își exercita soțul dumneavoastră pasiunea pentru meșterit? Cînd am stat de vorbă mi-ați spus că îi plăcea foarte mult să improvizeze, să repare...

- Credeam că știți... În podul casei soțul meu își înjghebase un fel de atelier... Pot să vi-l arăt dacă vreți. Are o menghină, clești, pile, ciocan de lipit și tot felul de alte scule. Nu v-am spus de la bun început de acest atelier, fiindcă nu m-ați întrebat și mi s-a părut că nu este important...

Rostea cuvintele cu o oarecare greutate. Părea epuizată, incapabilă să se concentreze.

- Doamnă Dubău, am luat-o direct, vă mai amintiți de la lecțiile de chimie din liceu cum se prepară nitroglicerina?

- Nitroglicerina?!! Nu, nu cred că îmi mai amintesc... Ba nu... Îmi amintesc, soțul meu mi-a vorbit cîndva, cu ani în urmă, despre așa ceva. Dacă îmi aduc bine aminte, se obține din combinarea acidului azotic cu glicerina. Așa este?

- Da, așa este. Știți că soțul dumneavoastră a luat de la profesorul Boboc, printre altele, și acid azotic? Și că analiza grafologică a dovedit că el este cel care a trimis scrisoarea prin care bătrîna doamnă Predescu a fost chemată aici?

Ea nu a răspuns imediat. Privea undeva într-un punct fix, dincolo de mine. Căpătase brusc aerul unei femei bătrîne.

- Uitați, a început ea cu un glas stins... Văd că știți aproape totul. Dar nu chiar totul. Am să vă spun ceva... Sînteți primii oameni cărora le spun acest secret al vieții mele... Acum nu mai am nimic de pierdut și nici de cîștigat... L-ați văzut pe Daniel... Tatăl lui nu este Vasile, soțul meu, ci Moldoveanu. Lucrurile s-au petrecut de mult, dar uite că acum ele s-au transformat într-o tragedie... Vasile știa și continua să joace comedia deplinei prietenii față de Moldoveanu, din motive pe care niciodată nu am reușit să le înțeleg. Am trăit într-un adevărat infern... Nu înțeleg cum de am putut .să rezist... Vasile a comis crima în felul acesta atît de absurd, mi-am dat seama imediat. Ați descoperit totul, fără ajutorul meu. Așa că mărturisirea mea nu are o prea mare valoare. Cred că și eu sînt vinovată, o vinovăție morală, dacă vreți... Tot ce vă rog este ca niciodată copilul meu să nu afle...

Alături de "martorii muți", Angela Dubău vorbise, adăugînd o ultimă piesă acestui dosar neobișnuit. Misiunea noastră era încheiată.

De ce folosise Dubău un procedeu atît de sofisticat? De ce își riscase viața? Poate pentru a-și asigura un alibi perfect, poate dintr-o bizară dorință de a suferi alături de victima sa. Șaptezeci și cinci la sută însemna, deci, procentul care exprima șansele lui de supraviețuire.

Editura SYLVI

*

N-ajunge să fii diabolic de inteligent.
Trebuie să resimţi şi cea mai vie ură cu putinţă.
Iar pentru a trăi un asemenea sentiment,
trebuie să fii rănit în cel mai adinc strat
al orgoliului tău.

*

ISBN 973-95267-0-5

Lei 40